j.s.bach

chorały na cztery głosy
chorals à quatre voix
four-part chorales

PWM
EDITION

Drugi zeszyt ćwiczeń w starych kluczach zawiera układy 4-głosowe. W naszym zbiorze nie oparliśmy się na chorałach J. S. Bacha w wydaniu Breitkopfa i Härtla, ponieważ są one celowo utrzymane na jednakowym mniej więcej stopniu trudności, co nie daje ćwiczącemu należytej możliwości postępów w czytaniu pionowym. Wybraliśmy przeto inny zbiór, a mianowicie J. S. Bacha *Geistliche Lieder und Arien* w opracowaniu Franza Wüllnera (wyd. Breitkopfa i Härtla). Ze zbioru tego, obejmującego 75 pozycji, wybraliśmy 25, układając je w miarę możności według stopnia trudności, od najłatwiejszych do coraz trudniejszych. *Geistliche Lieder und Arien* wybrane są z następujących zbiorów: 1. G. Ch. Schemelli: *Musicalisches Gesangbuch*, 2. *Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach* i 3. J. S. Bach: *Vierstimmige Choralgesänge*, wydane przez Carla Philippa Emanuela Bacha.

Zbiór Schemellego zawiera 954 pieśni religijne. Wiele z nich opracował sam J. S. Bach na głos i basso continuo, a Wüllner na podstawie opracowań Bachowskich ułożył pieśni te na 4 głosy i wydał dla praktycznych ćwiczeń w starych kluczach. Podobnie wykorzystał Wüllner pieśni zawarte w *Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach*. Jedynie *Vierstimmige Choralgesänge* są autentycznymi 4-głosowymi opracowaniami J. S. Bacha. Okoliczności powyższe nie powinny stanowić przeszkody w wykorzystaniu przez nas tych zbiorów dla celów techniczno-praktycznych, tym bardziej że i osoba pierwszego ich wydawcy, Franza Wüllnera, jest gwarancją sumienności i pietyzmu w traktowaniu tekstów muzycznych. (Liczba obok litery W nad każdym chorałem oznacza liczbę porządkową w zbiorze Wüllnera.)

Zeszyt nasz, mający służyć celom czysto szkolnym, ćwiczeniowym, wydajemy bez tekstów słownych.

S. W.

1

W.9

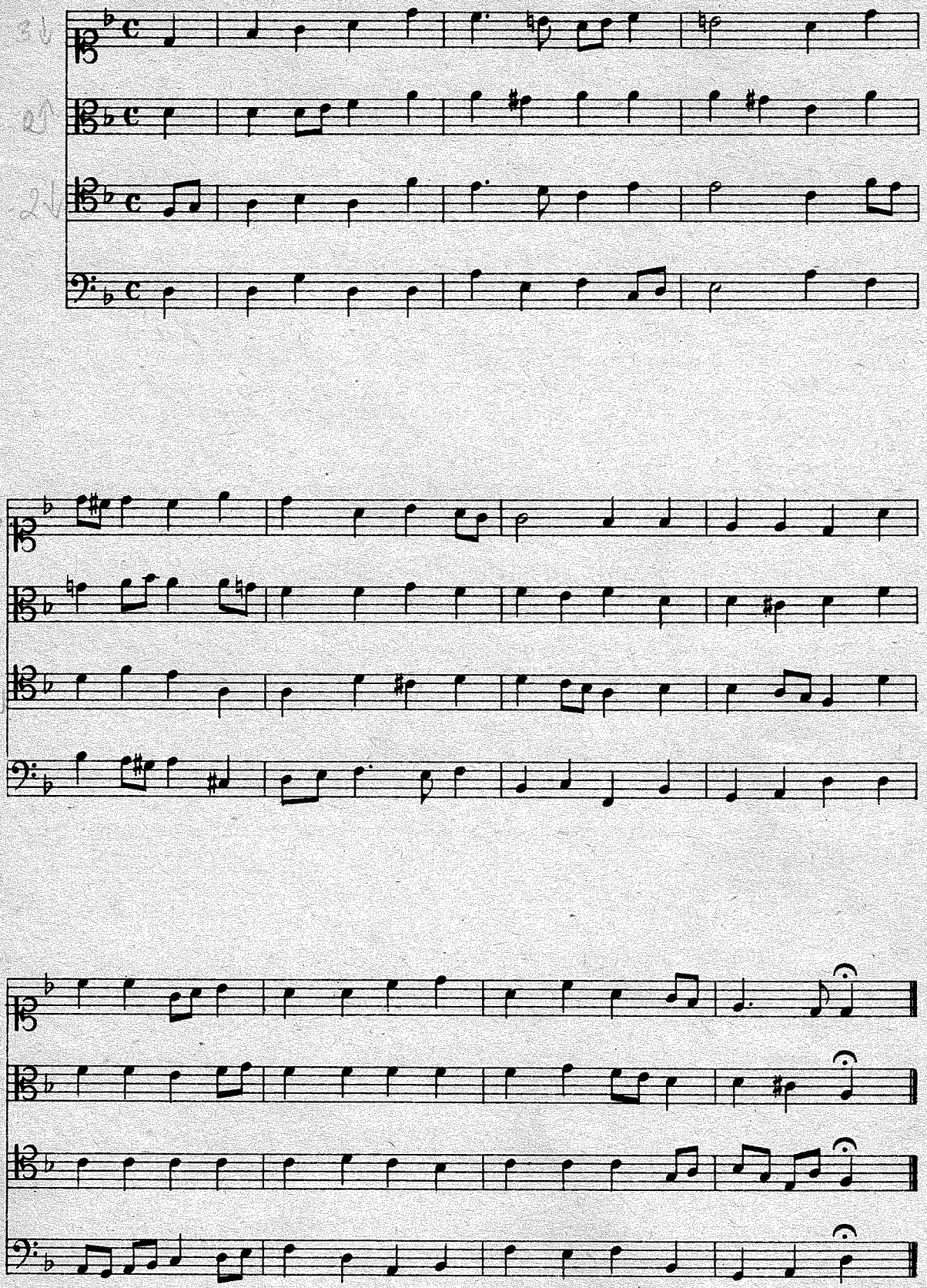

2

W.25

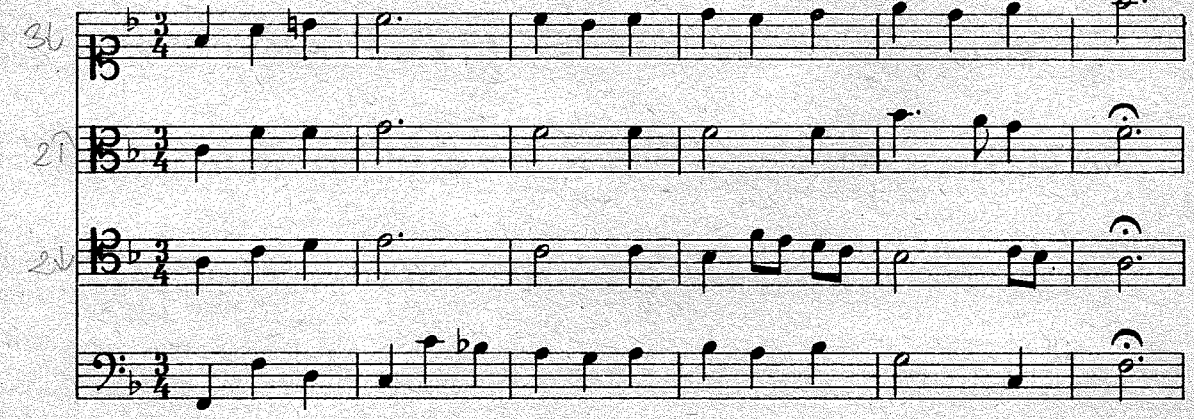

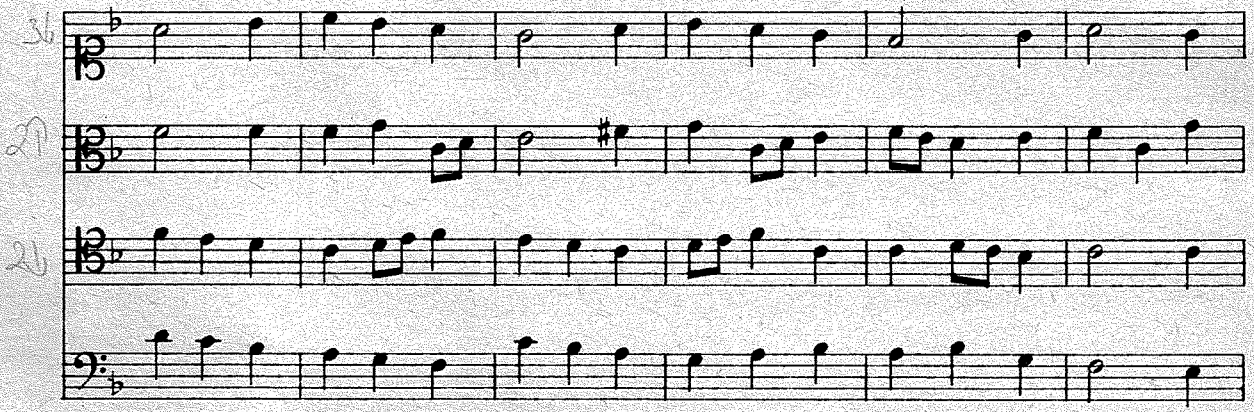

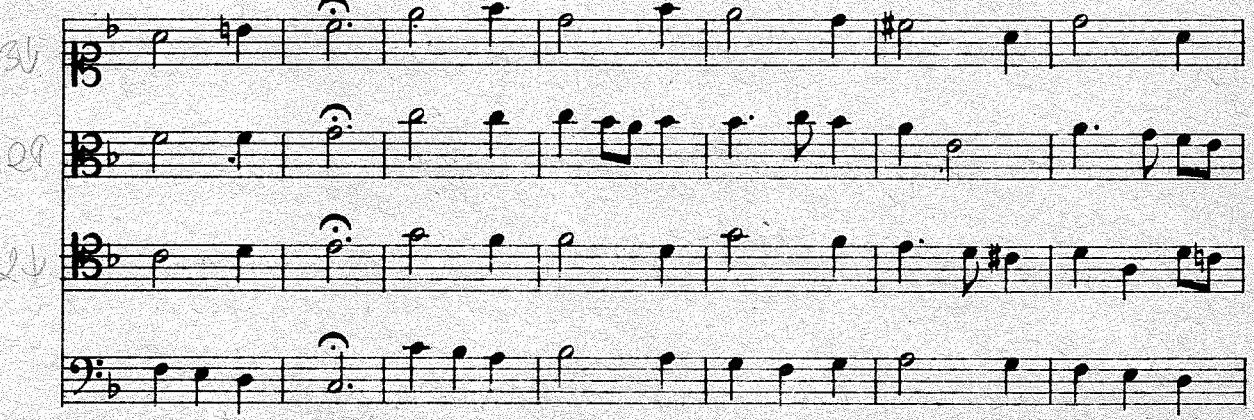

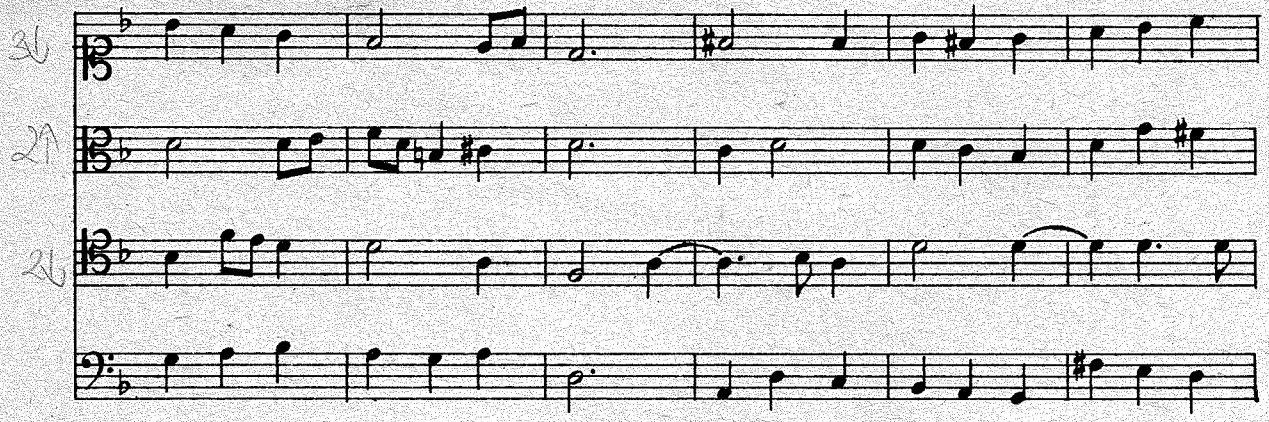

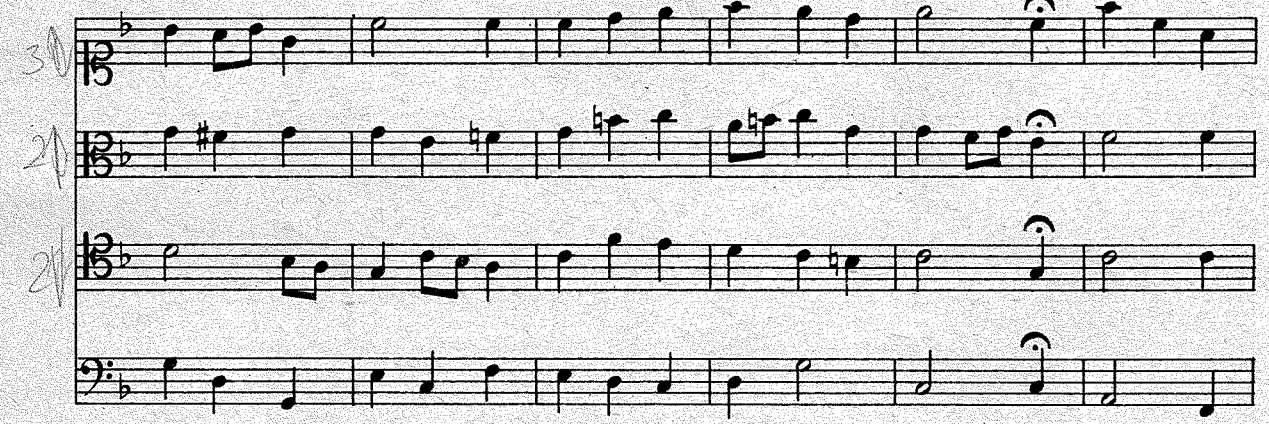

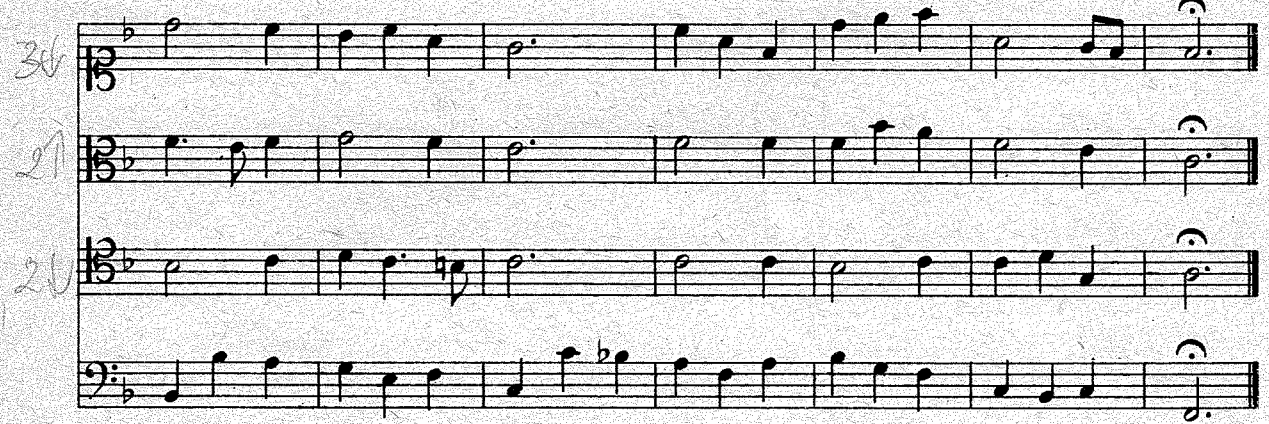

3

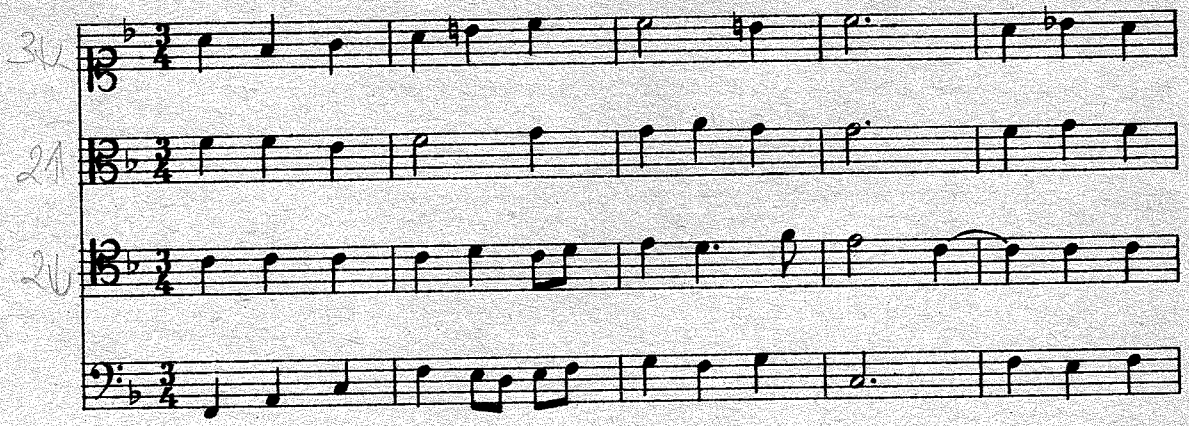

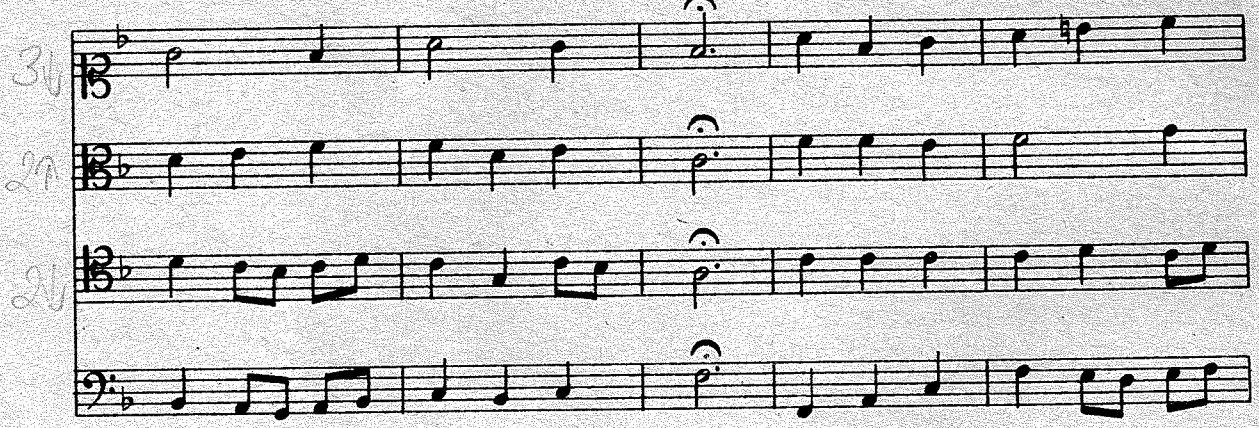

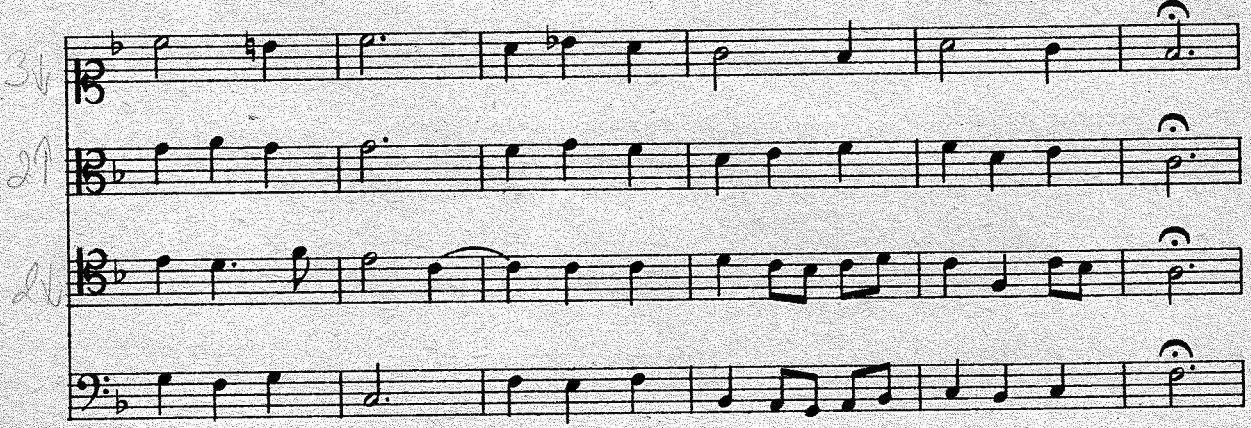

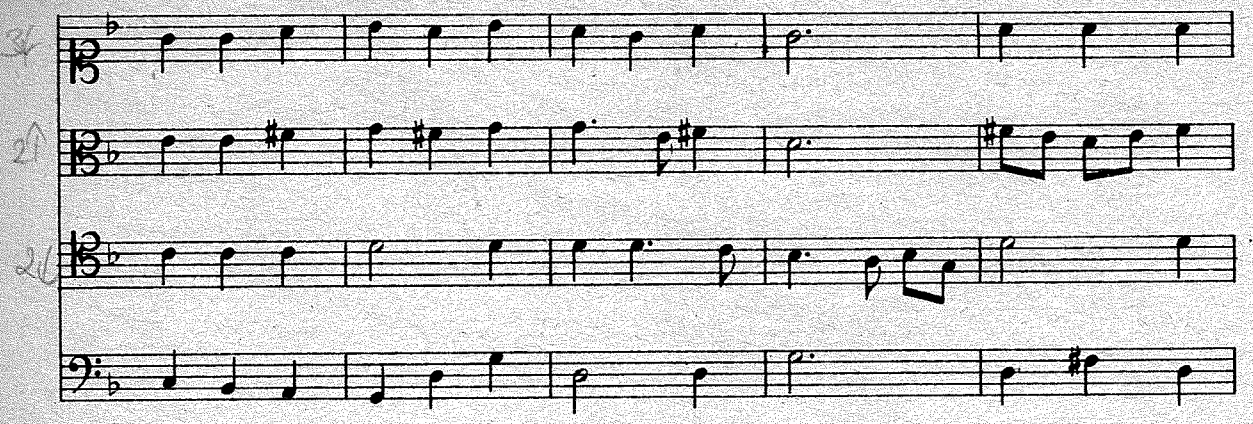

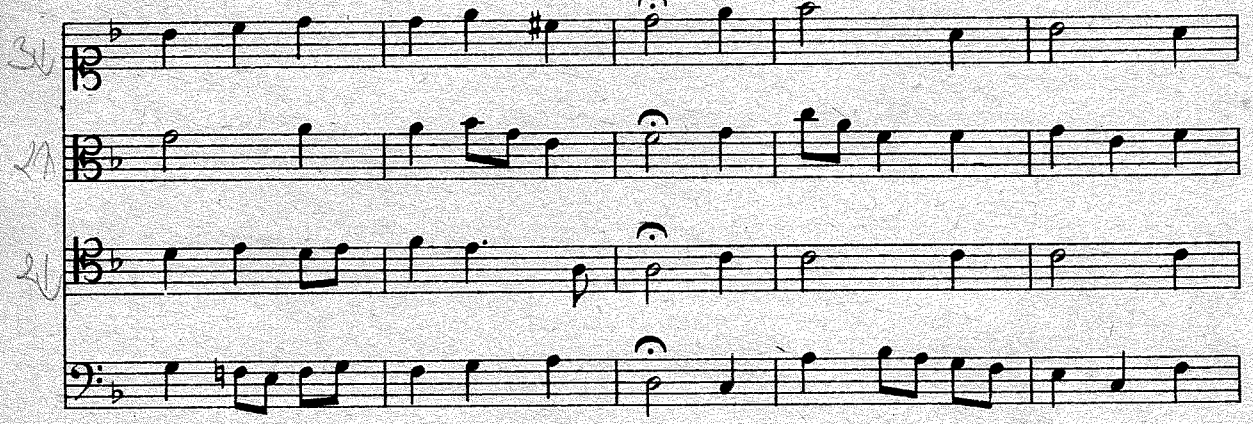

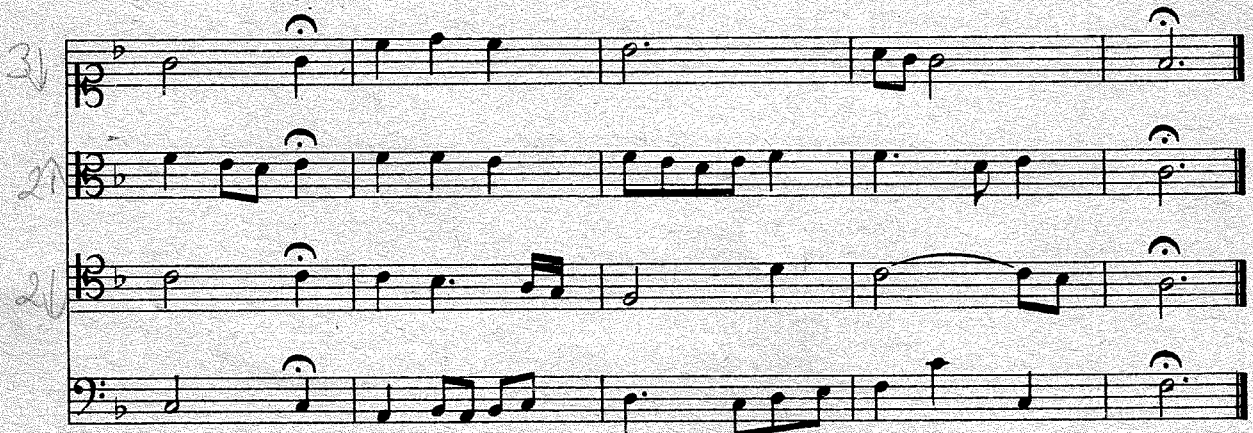

4

W. 63

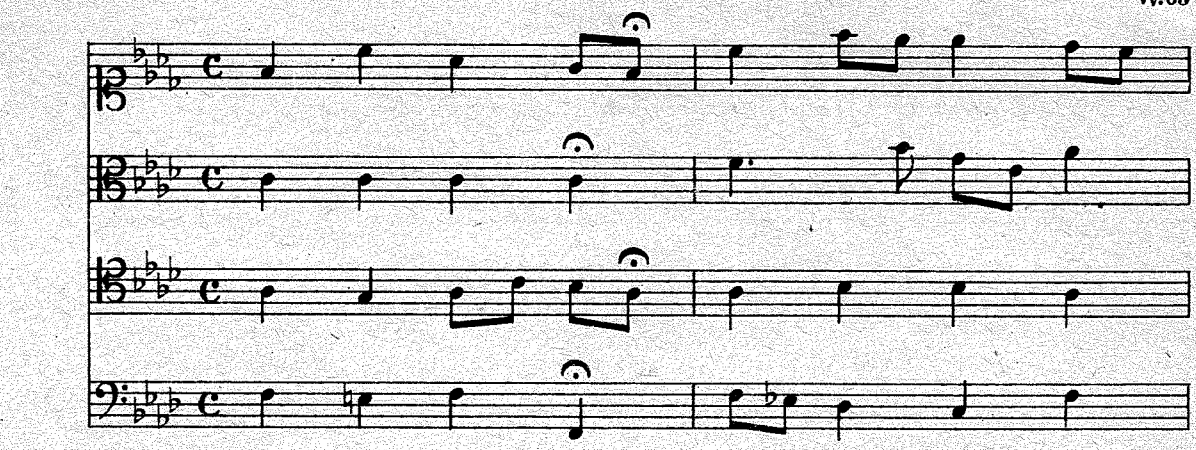

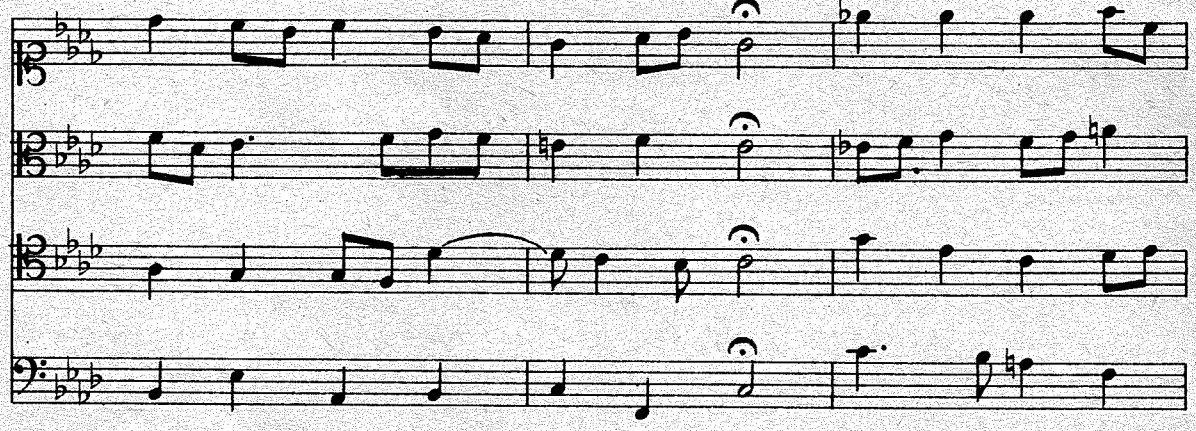

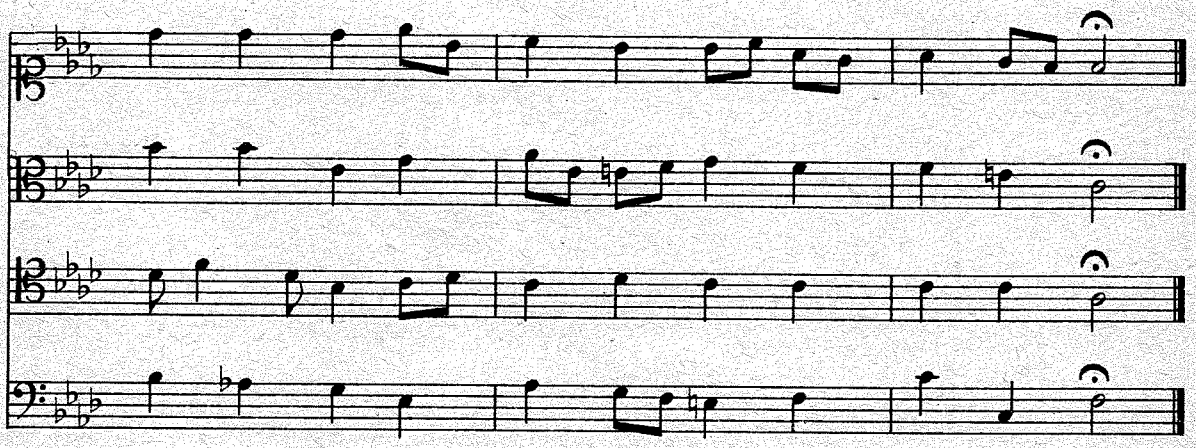

5

W.66

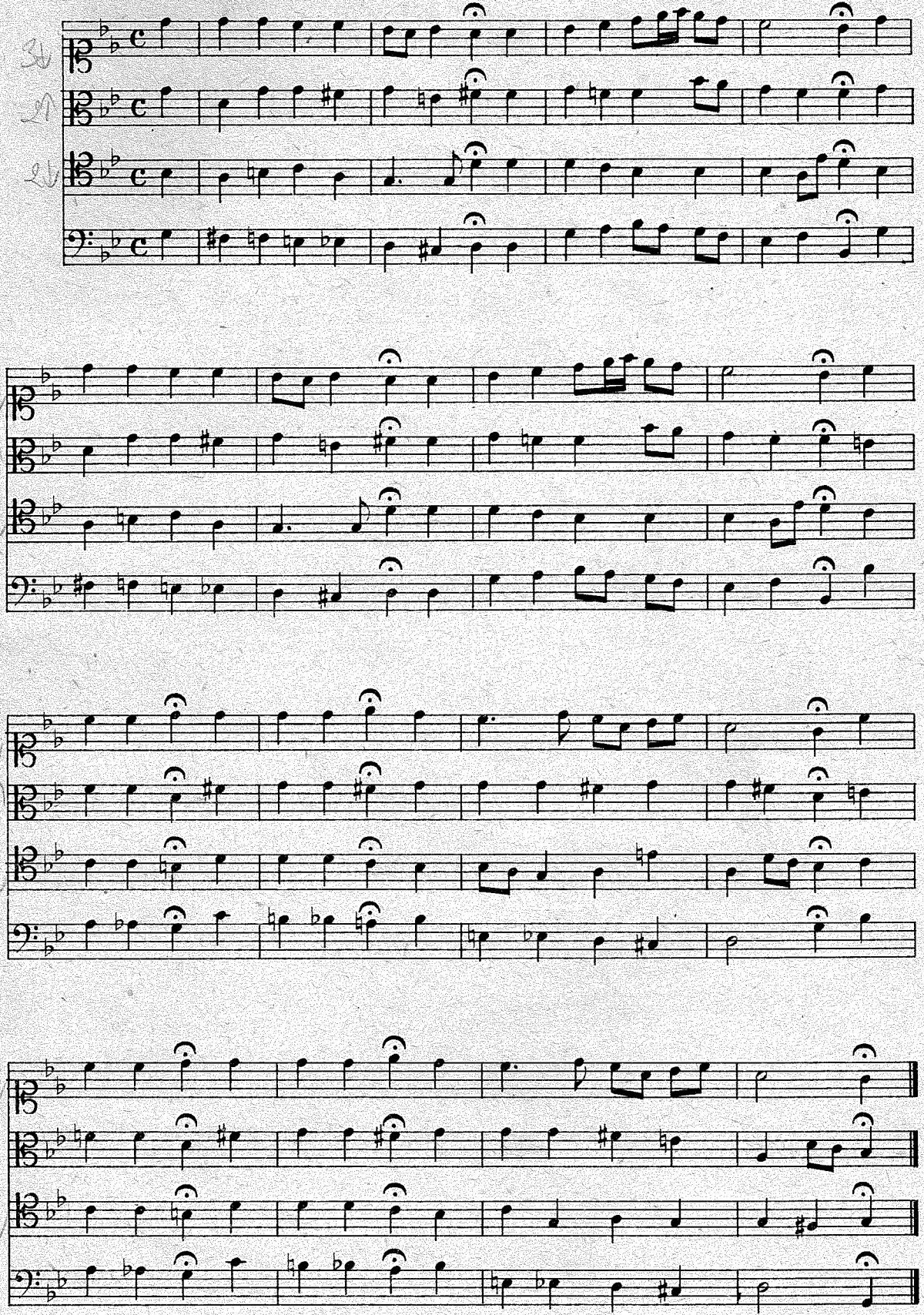

6

W. P.

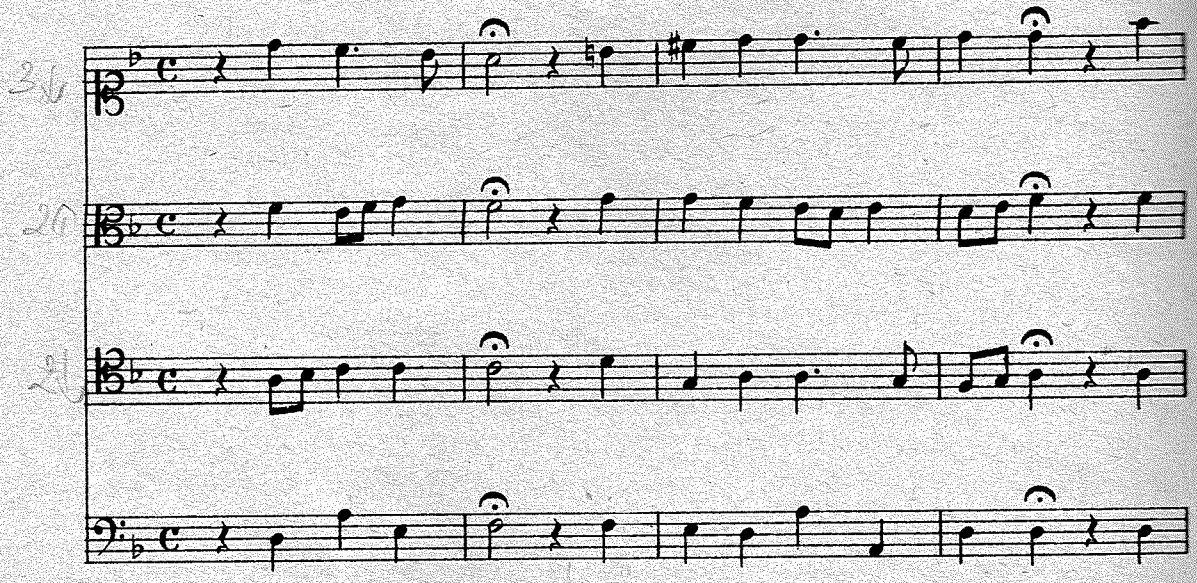

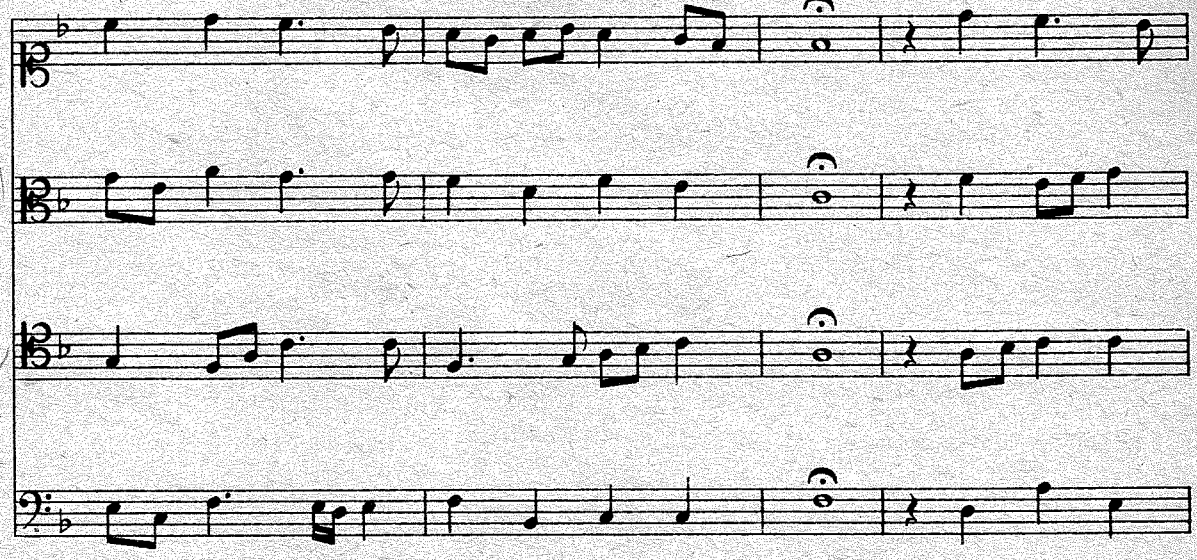

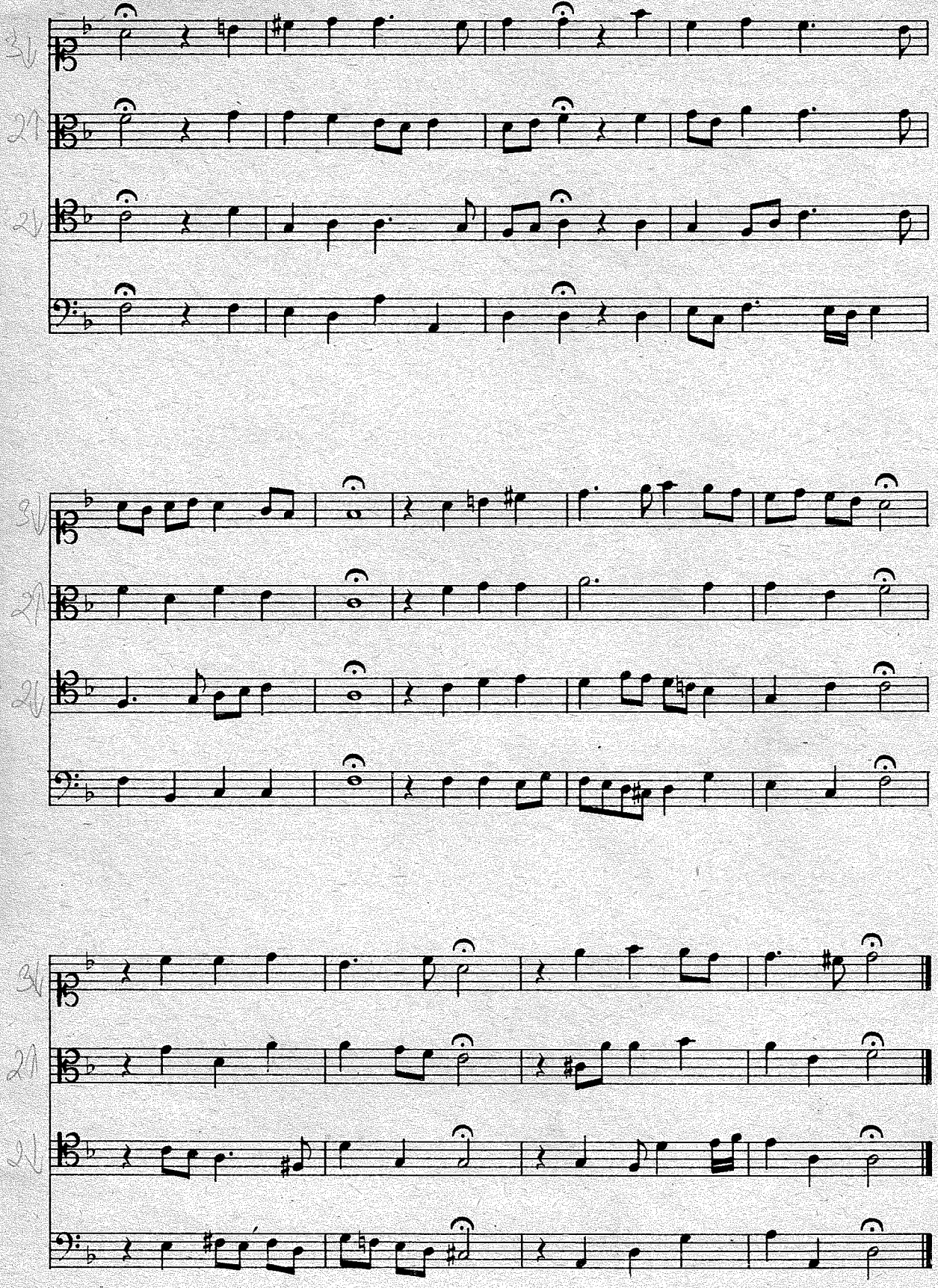

7

W. 20

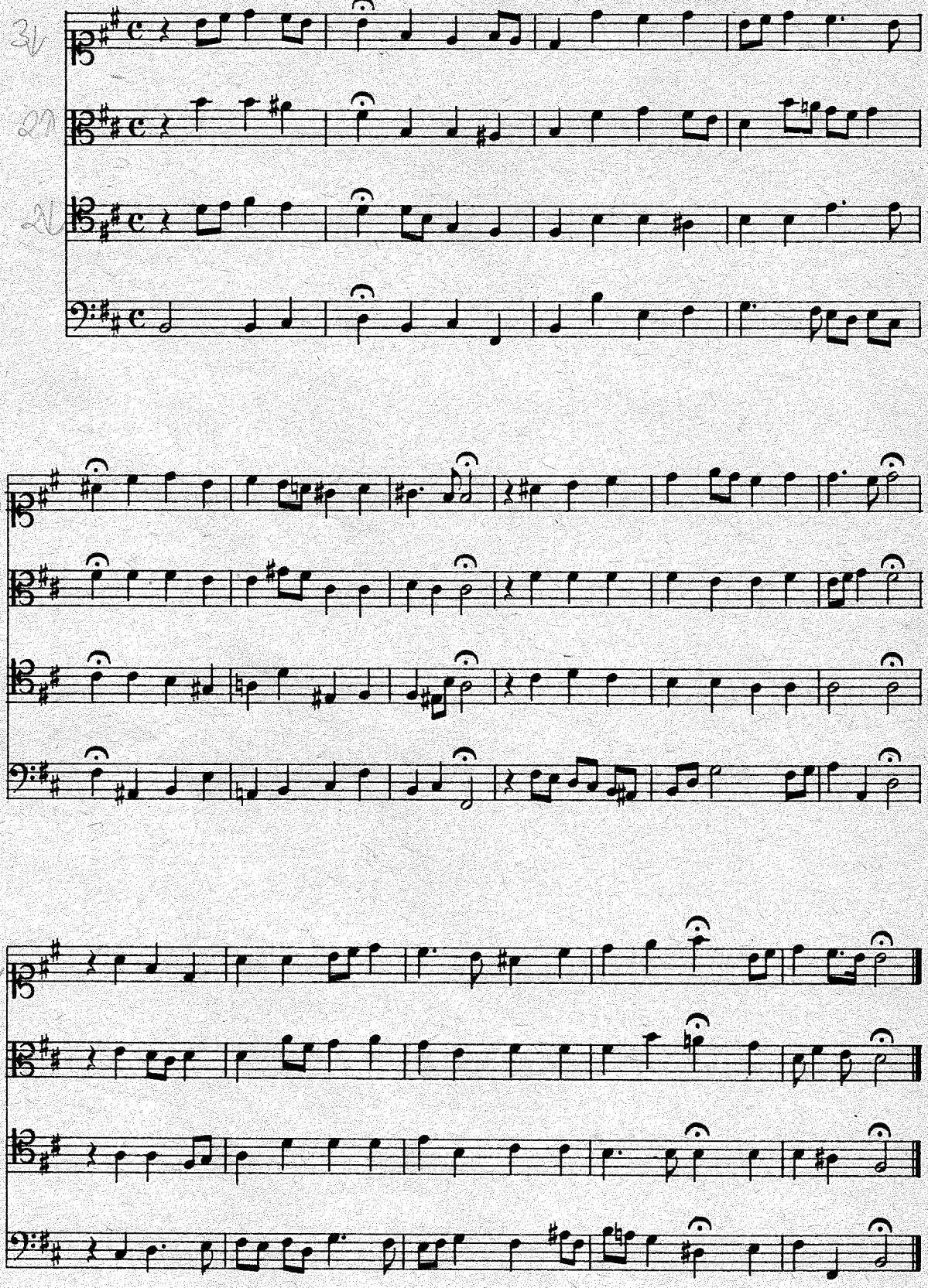

8

W.21

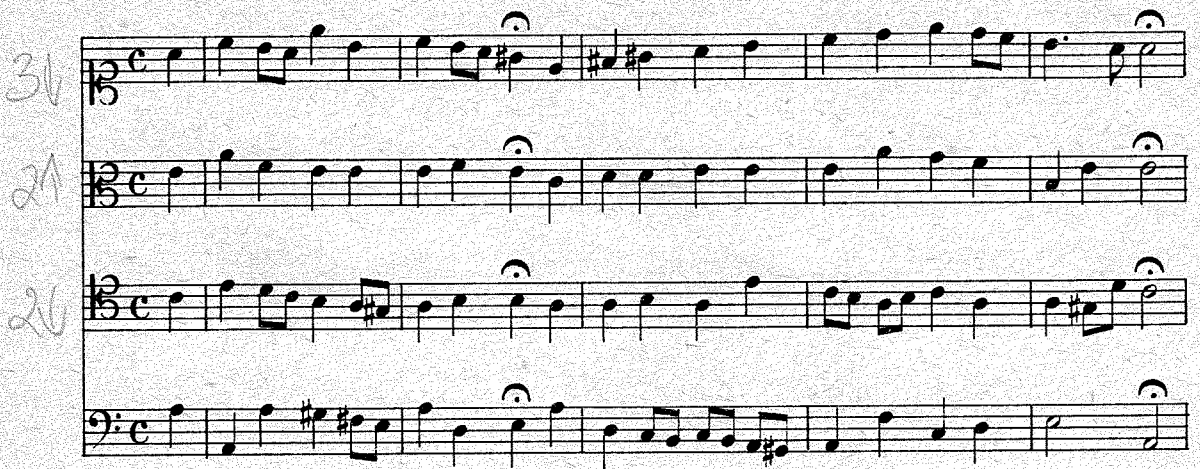

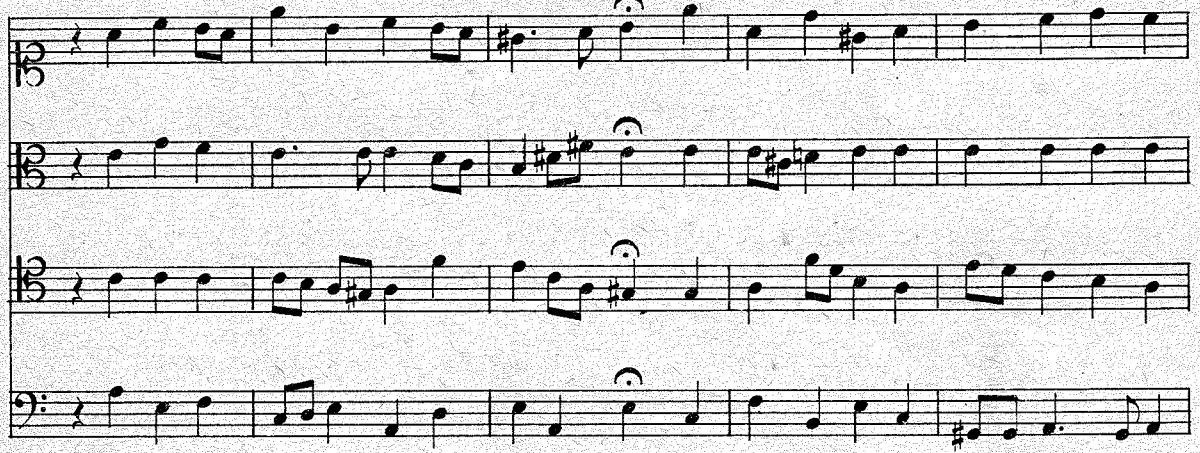

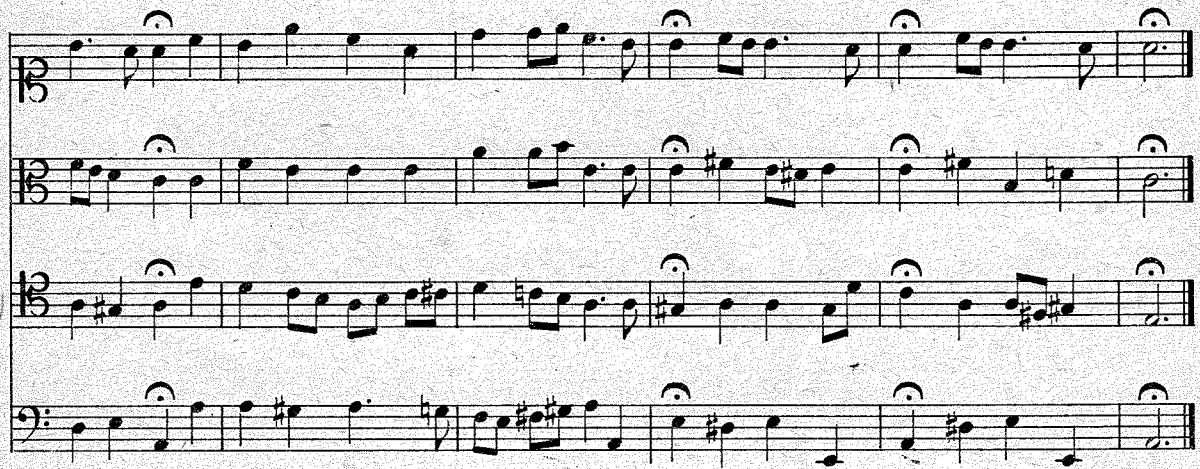

9

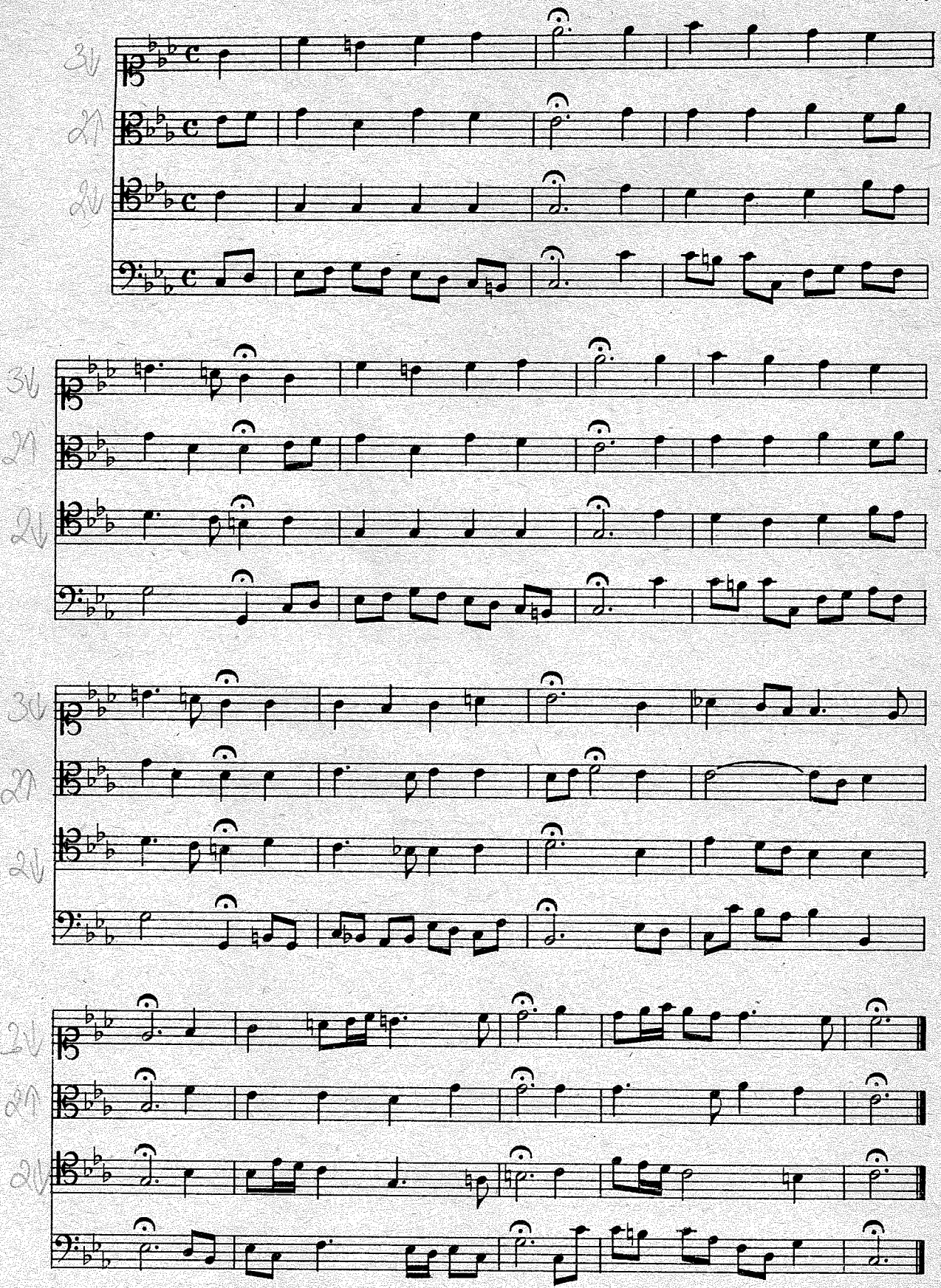

10

W.37

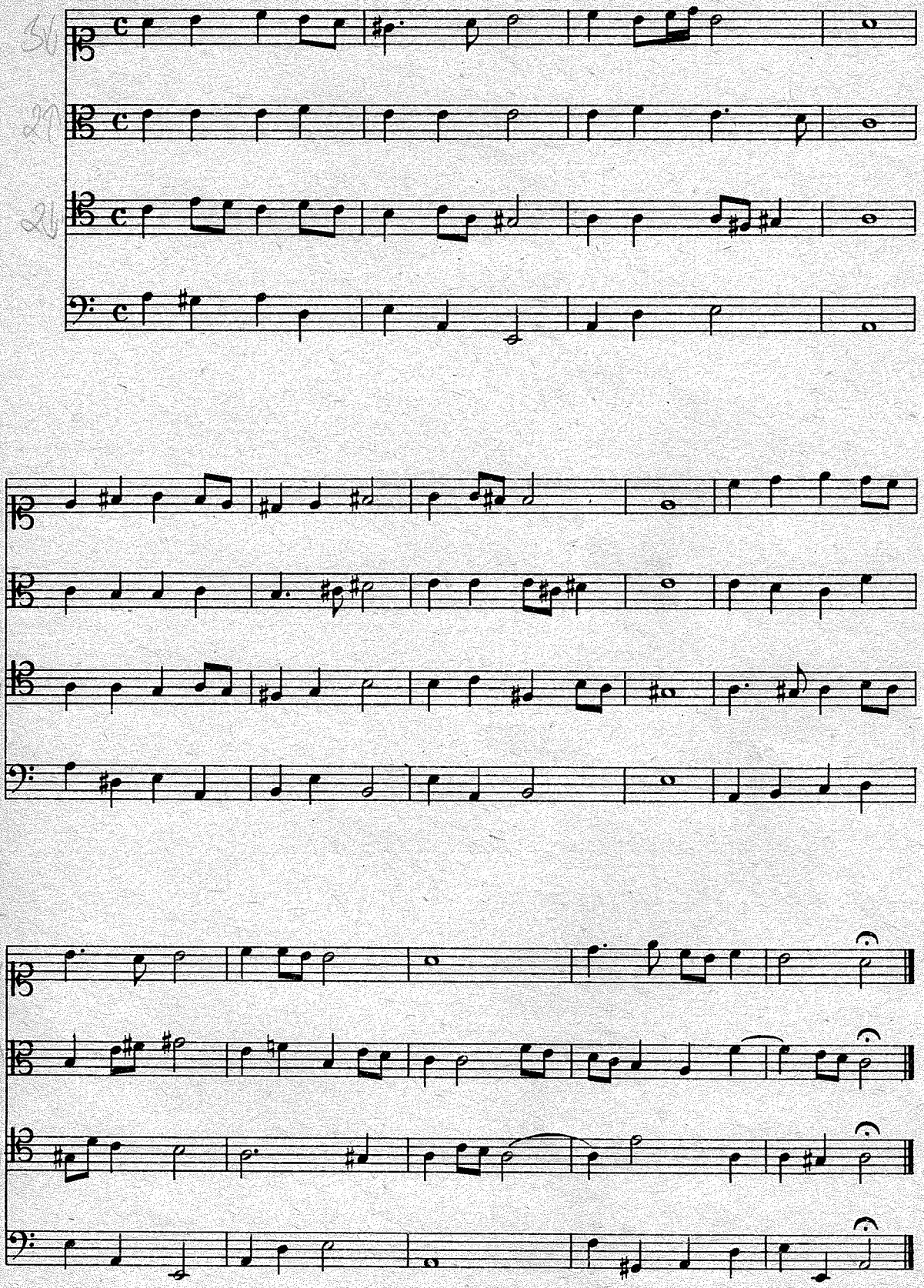

11

W. 11

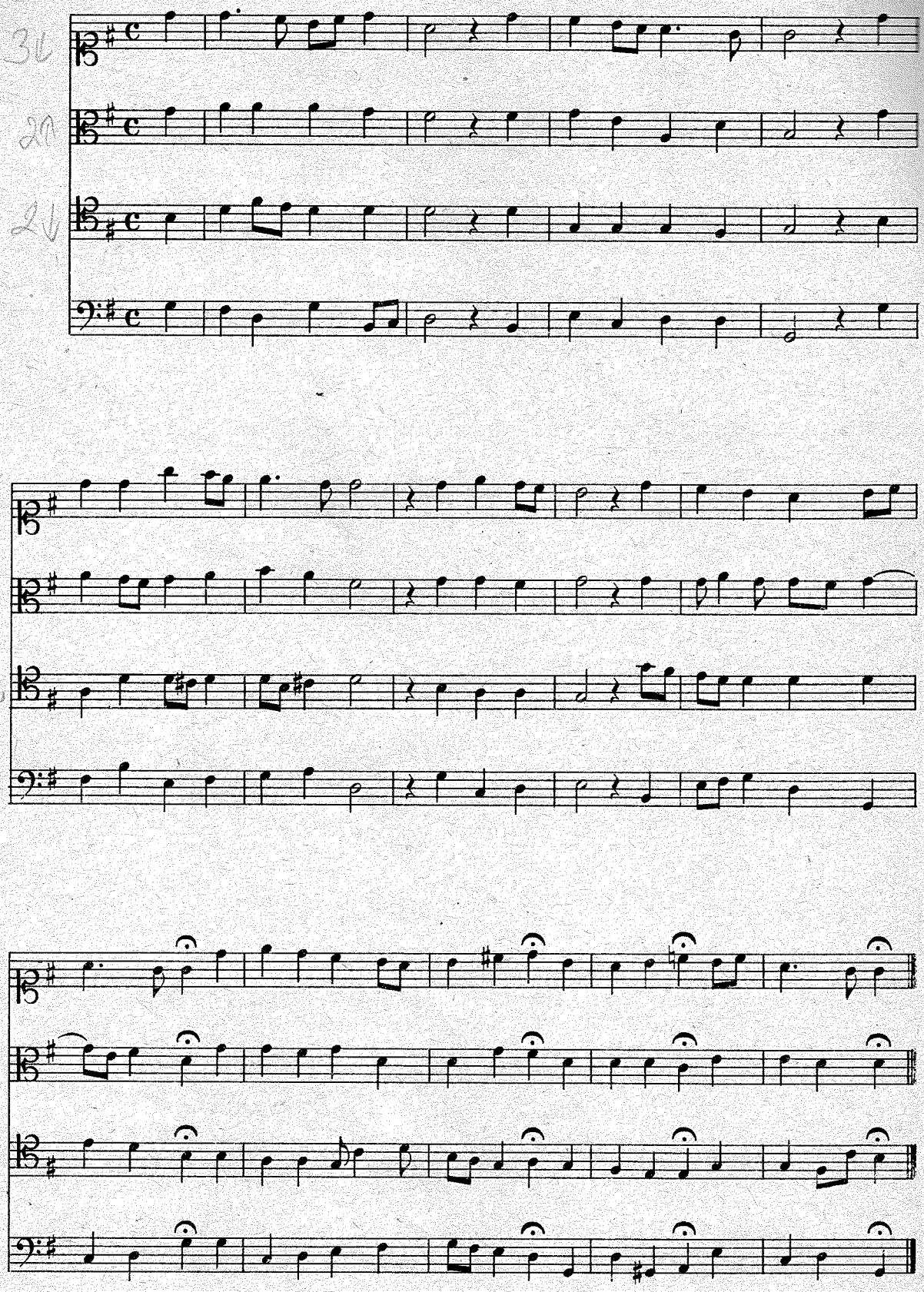

12

W. 44

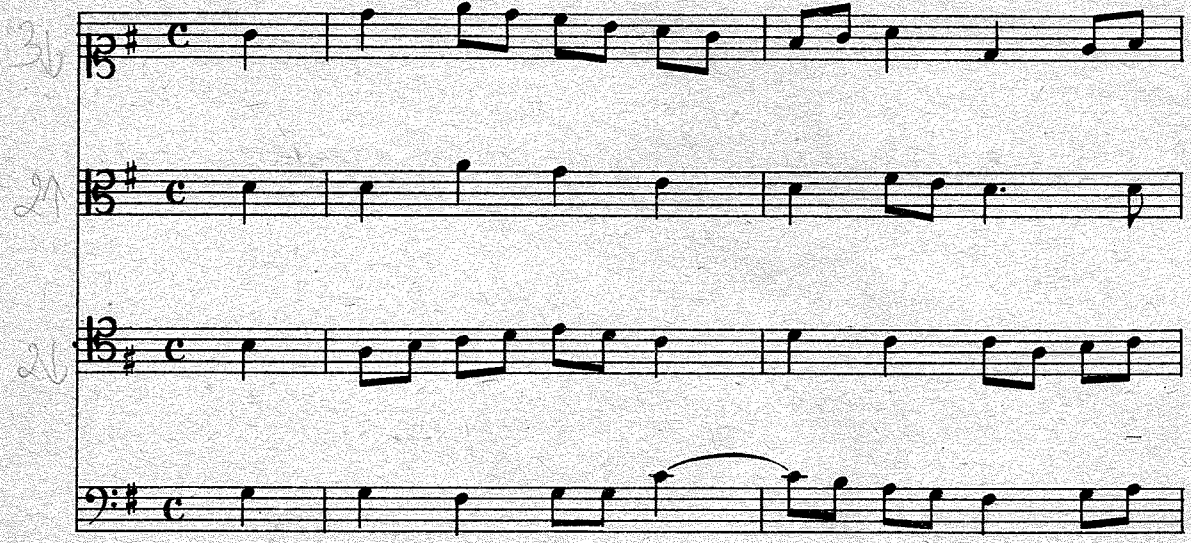

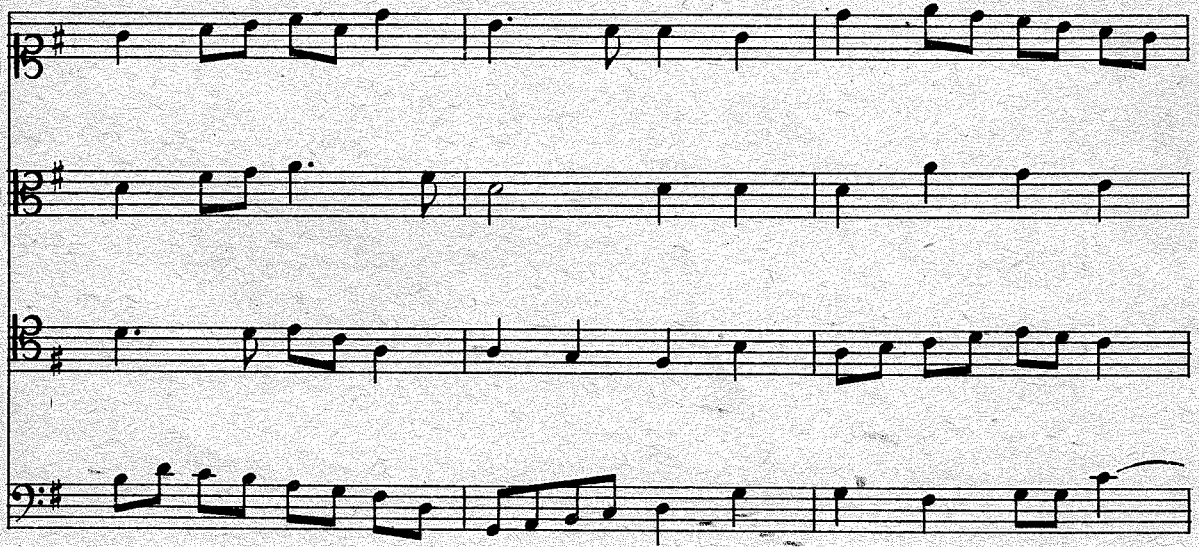

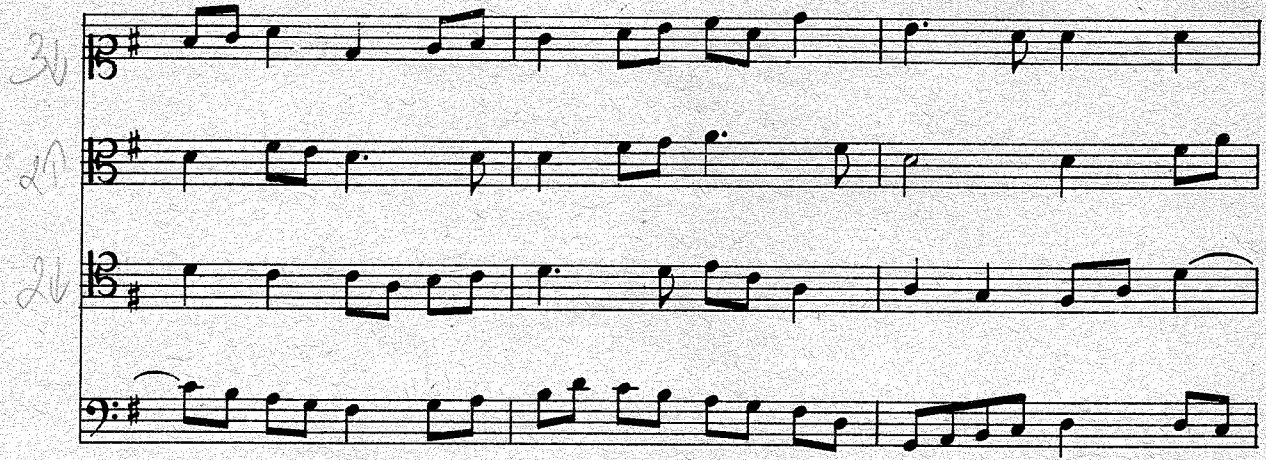

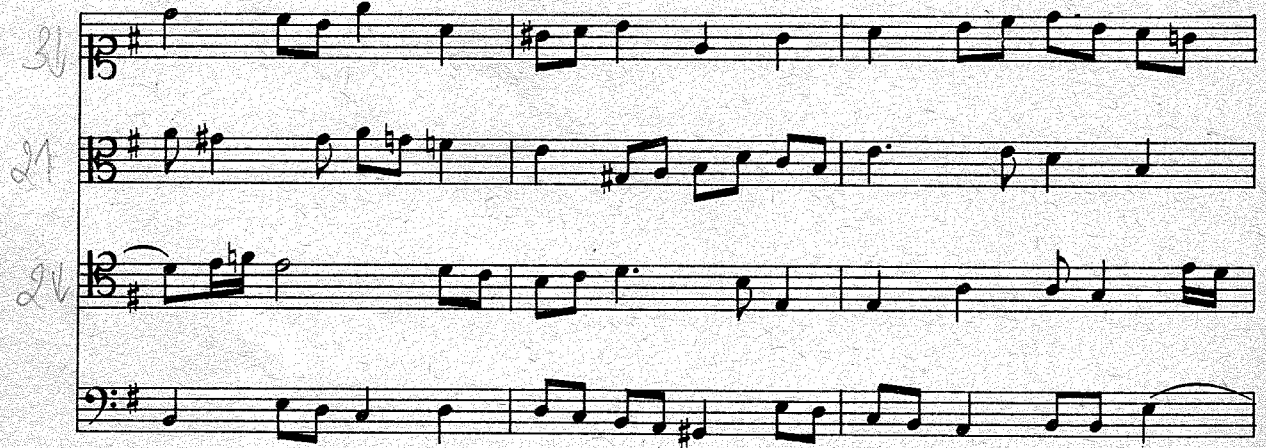

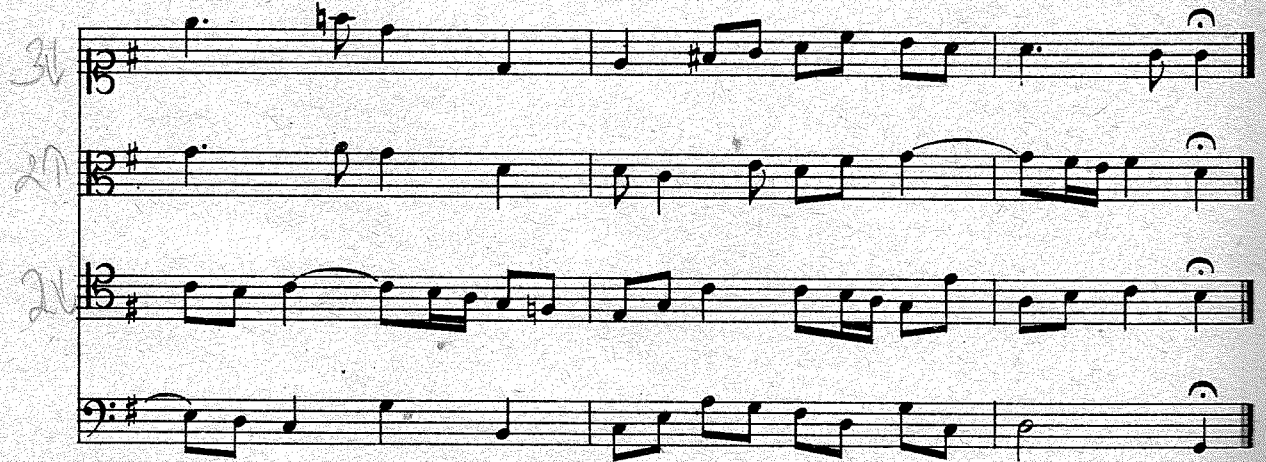

13

W.49

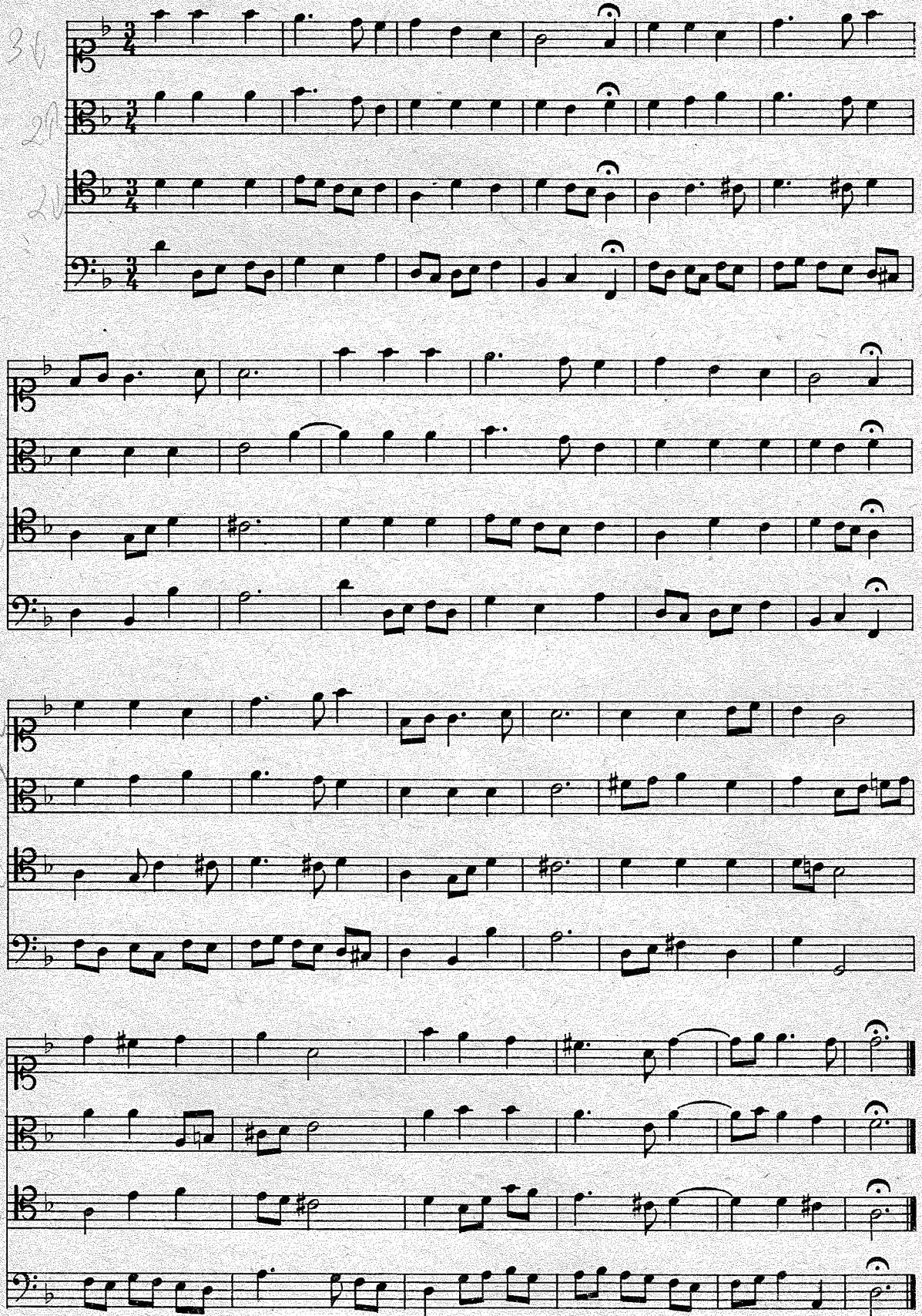

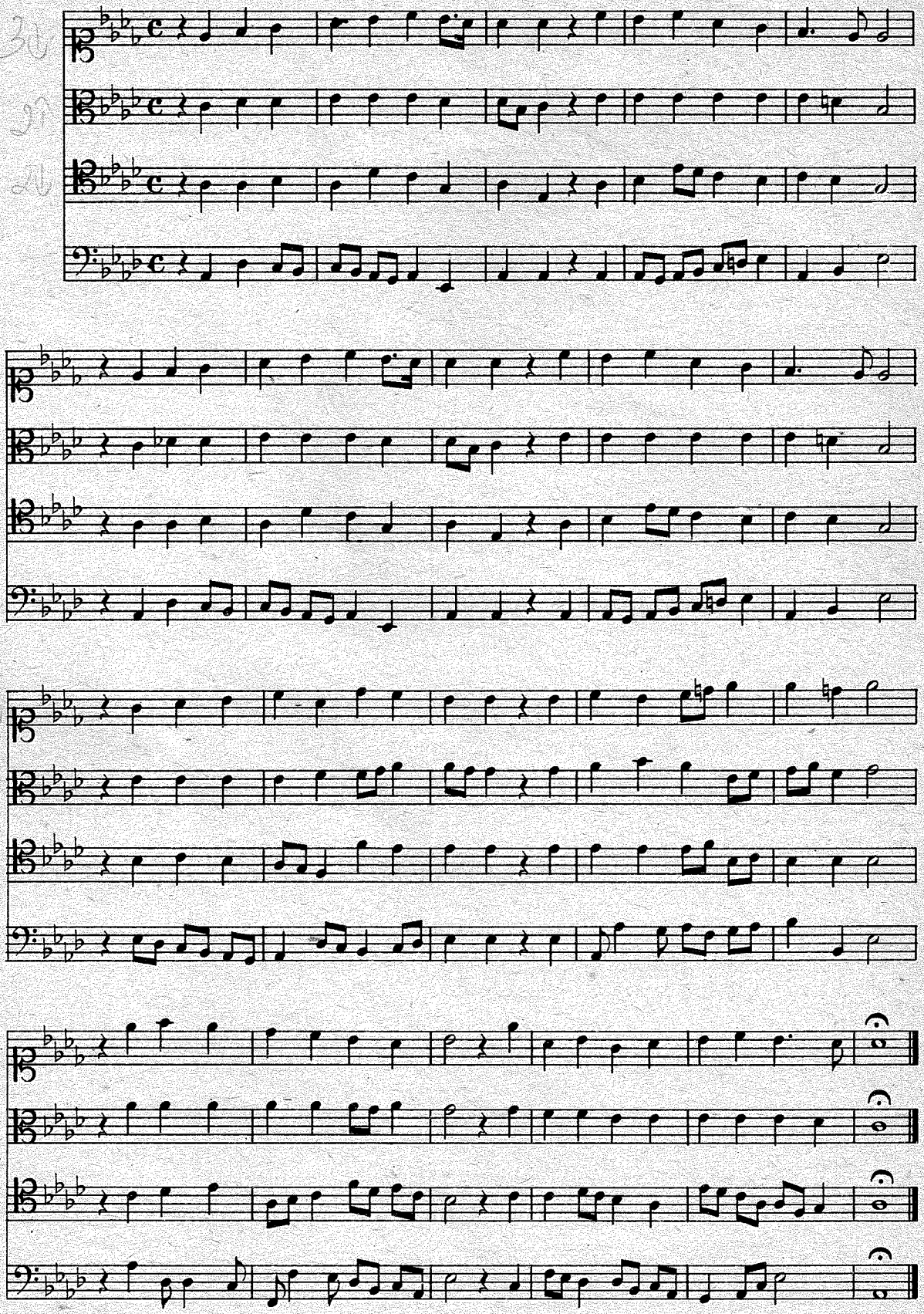

15

W.54

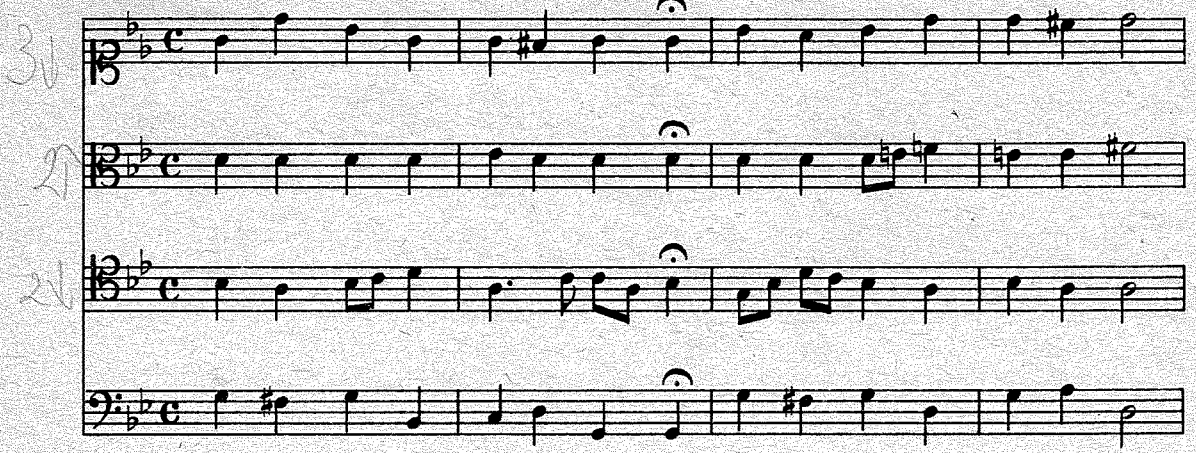

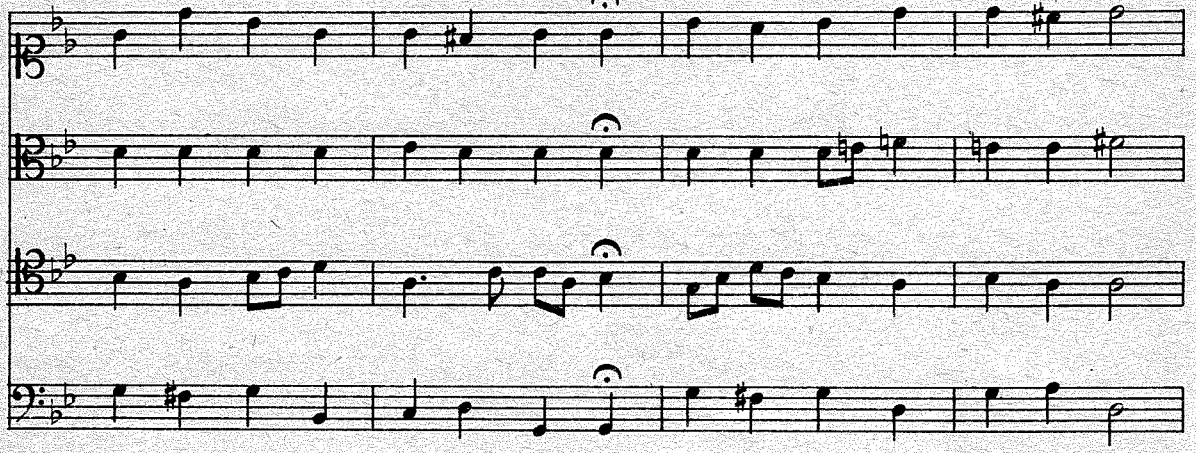

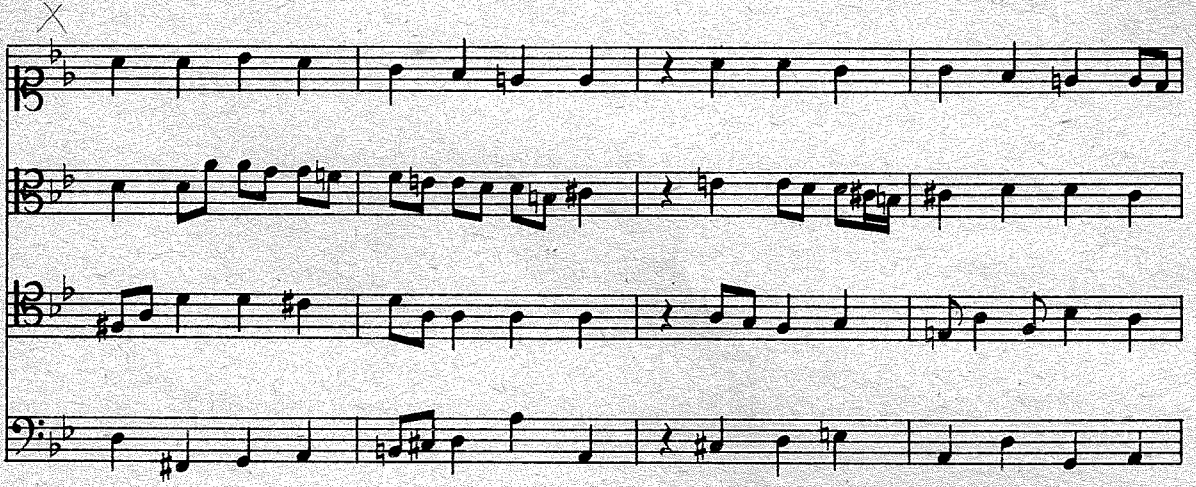

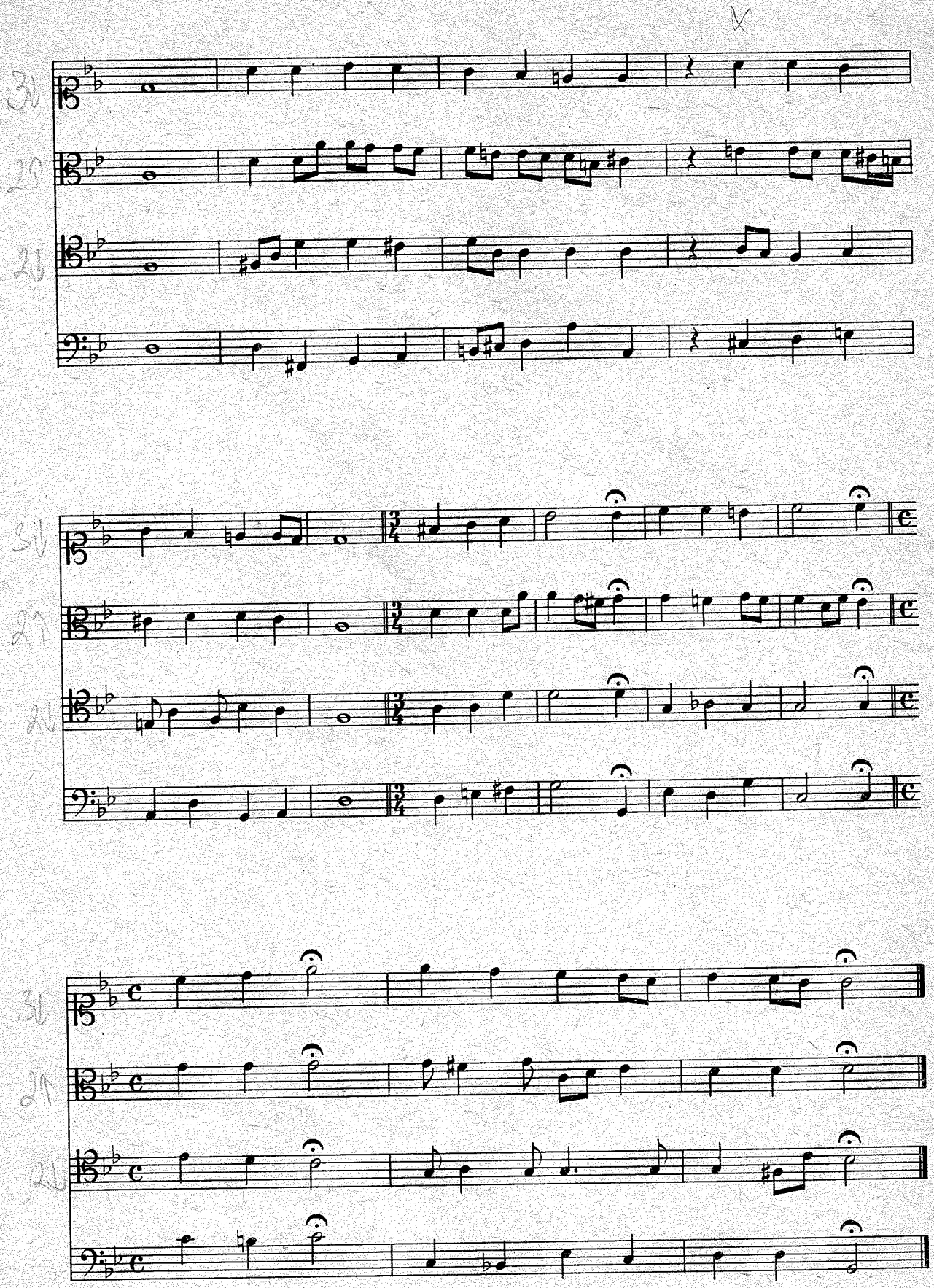

16

W.55

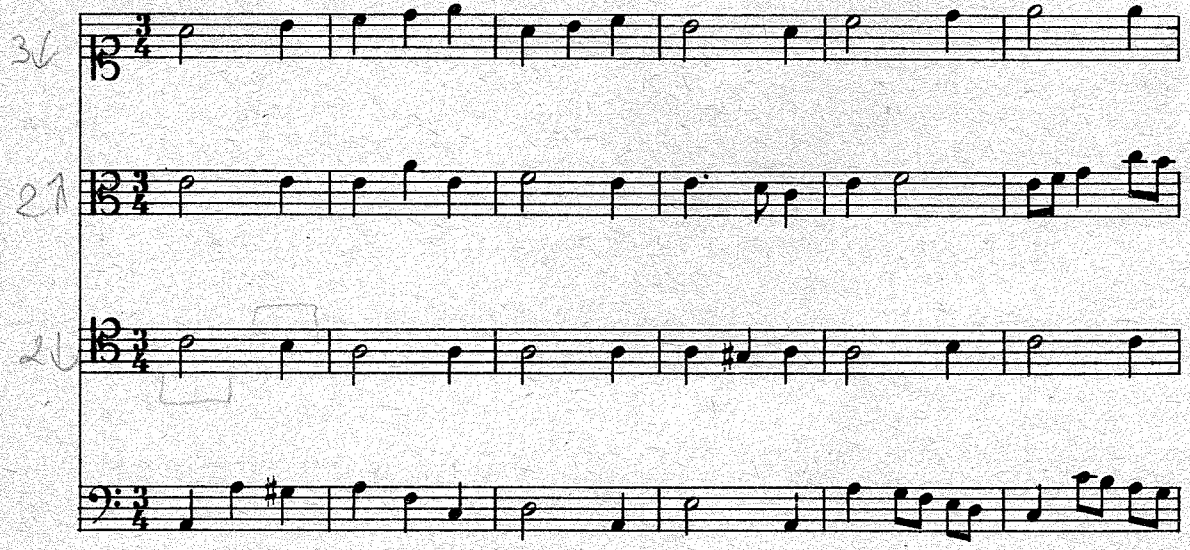

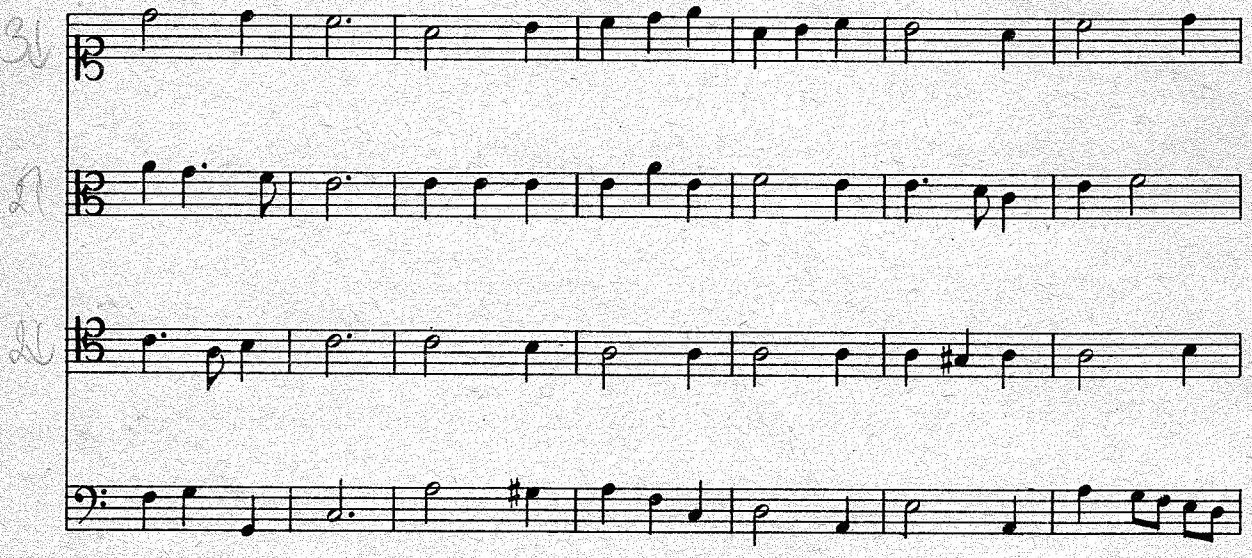

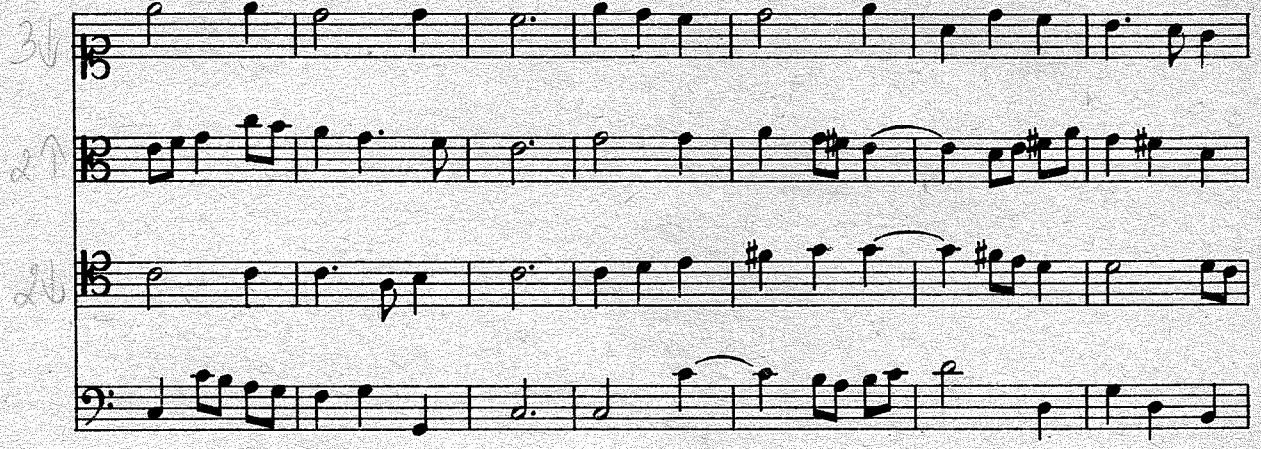

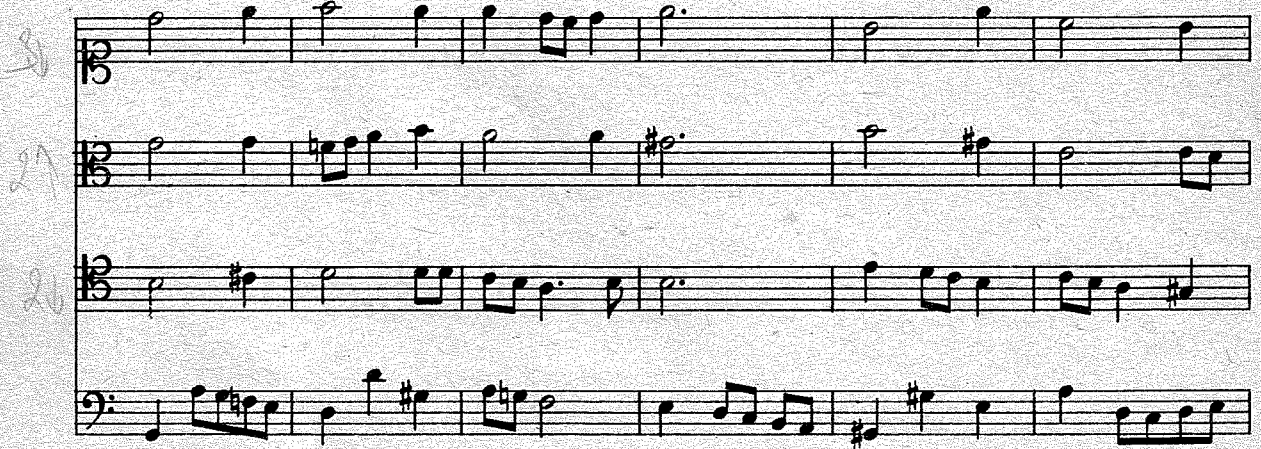

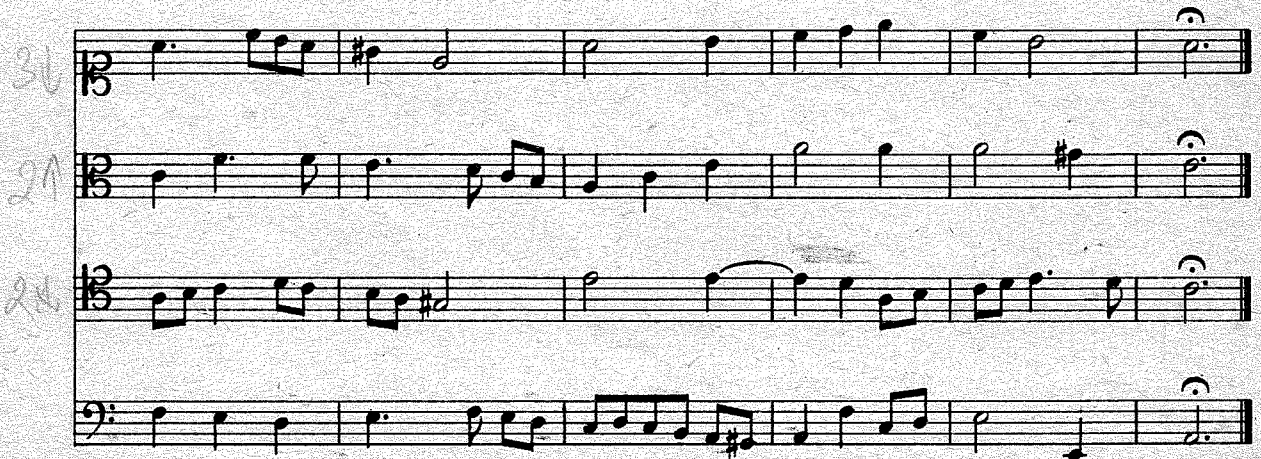

17

W.56

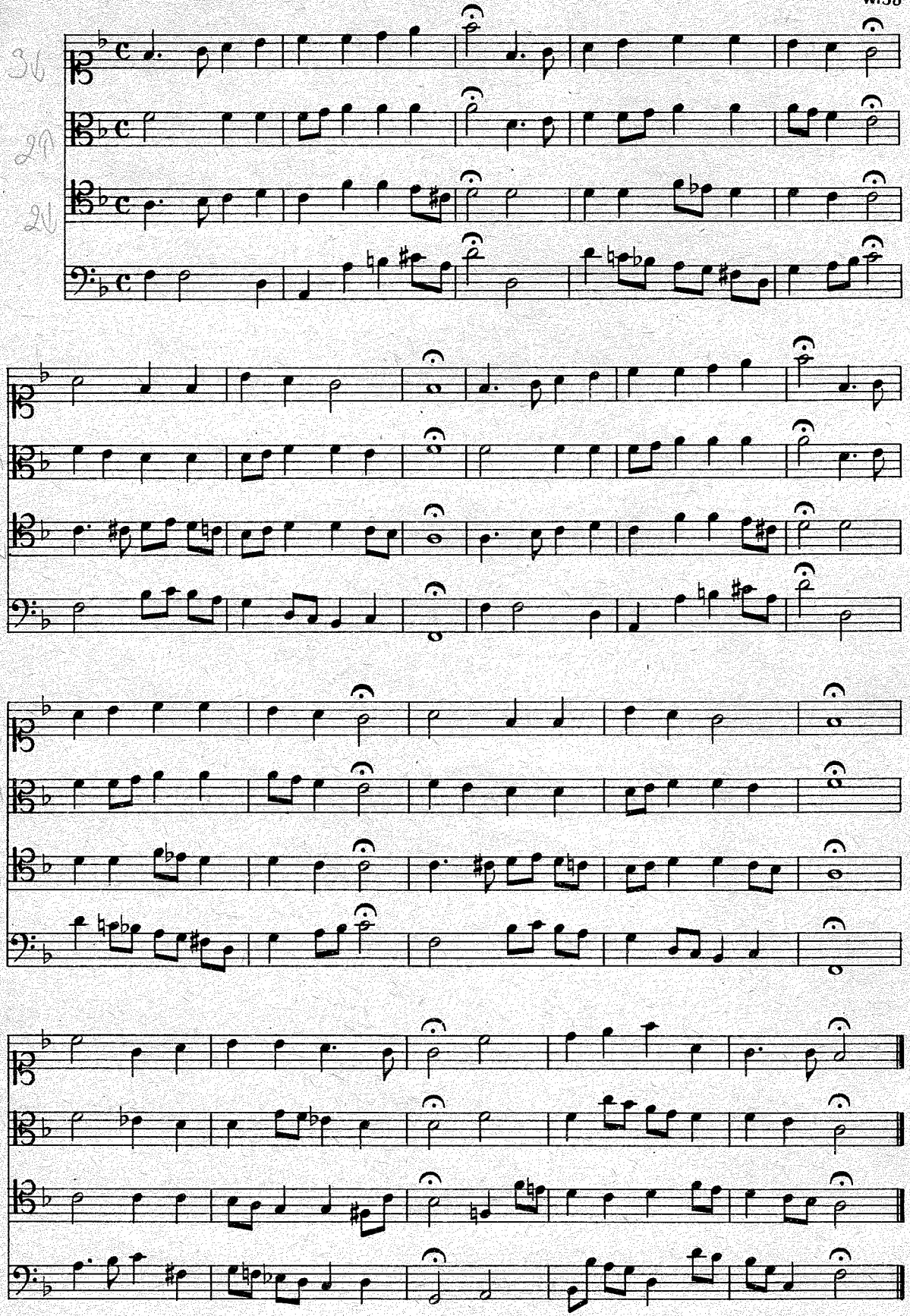

18

W. 60

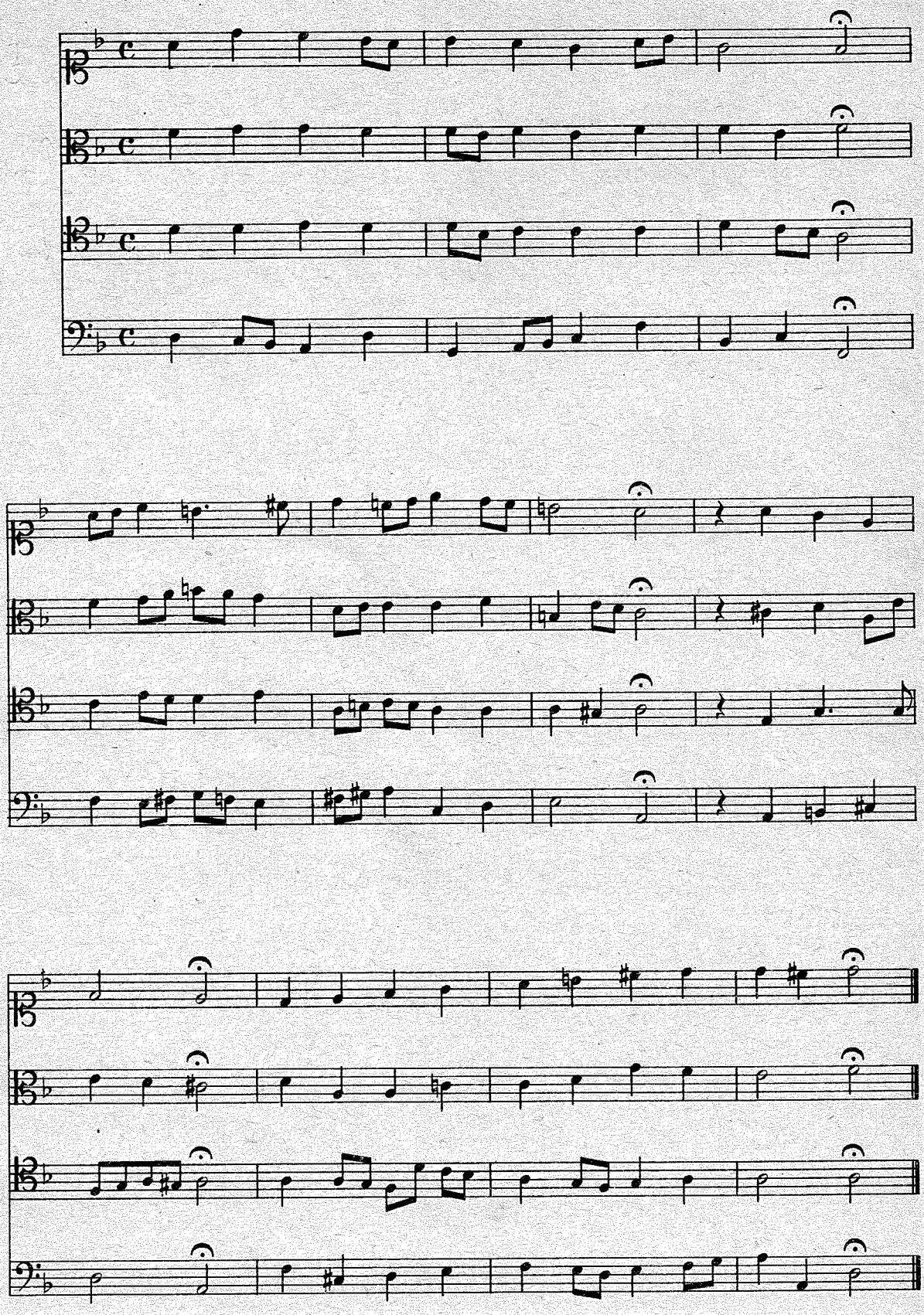

19

W.62

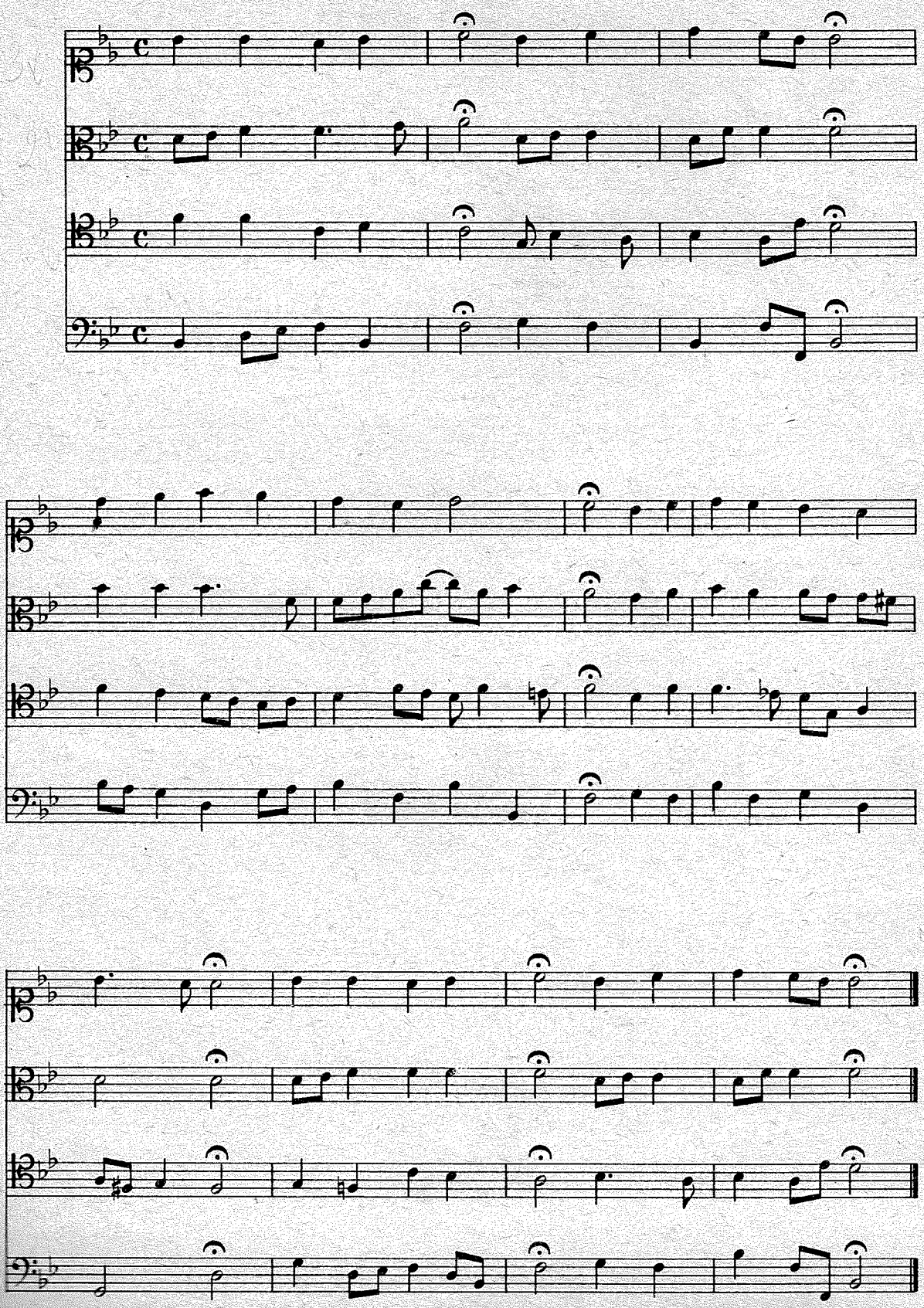

20

W.69

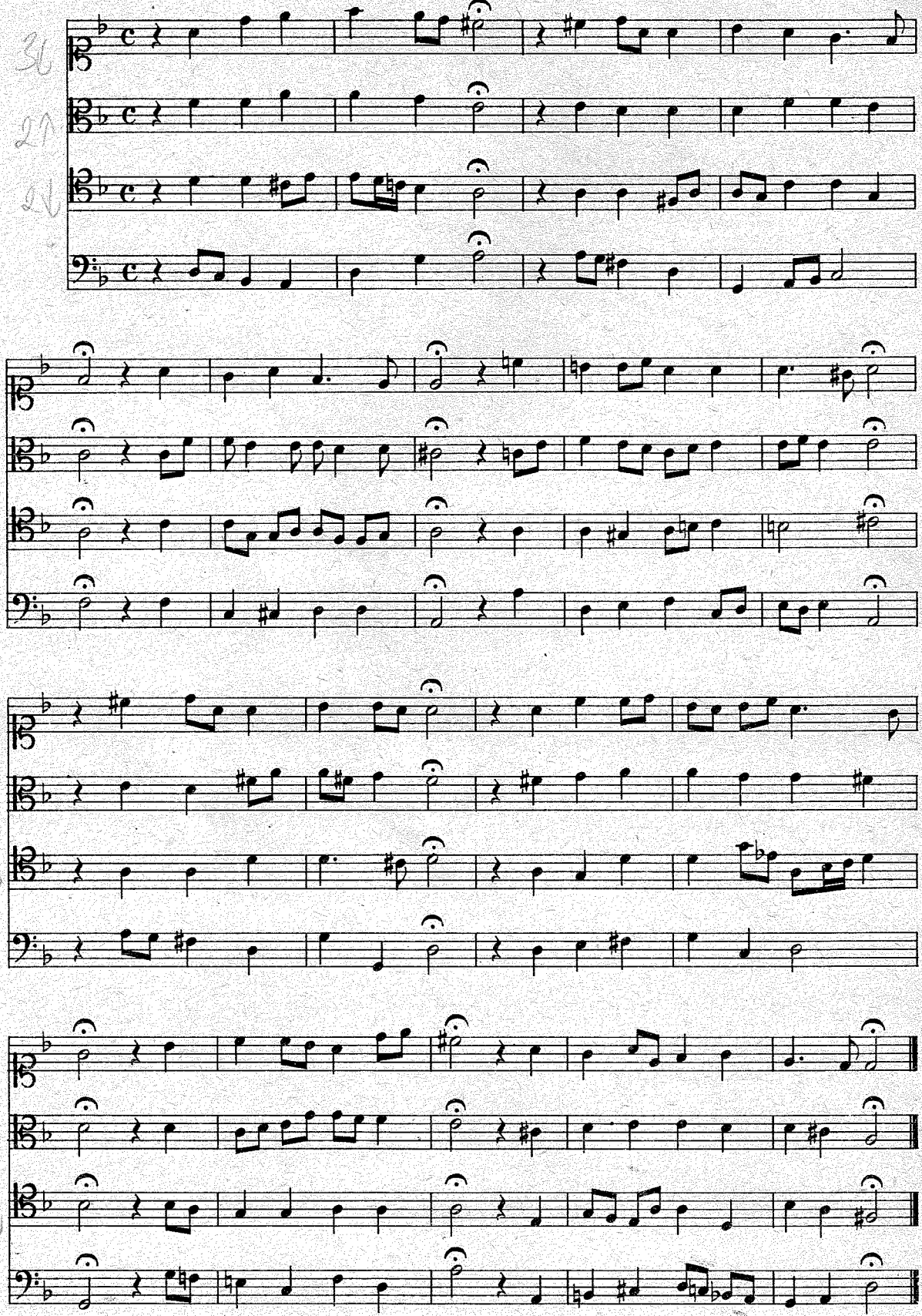

21

W.74

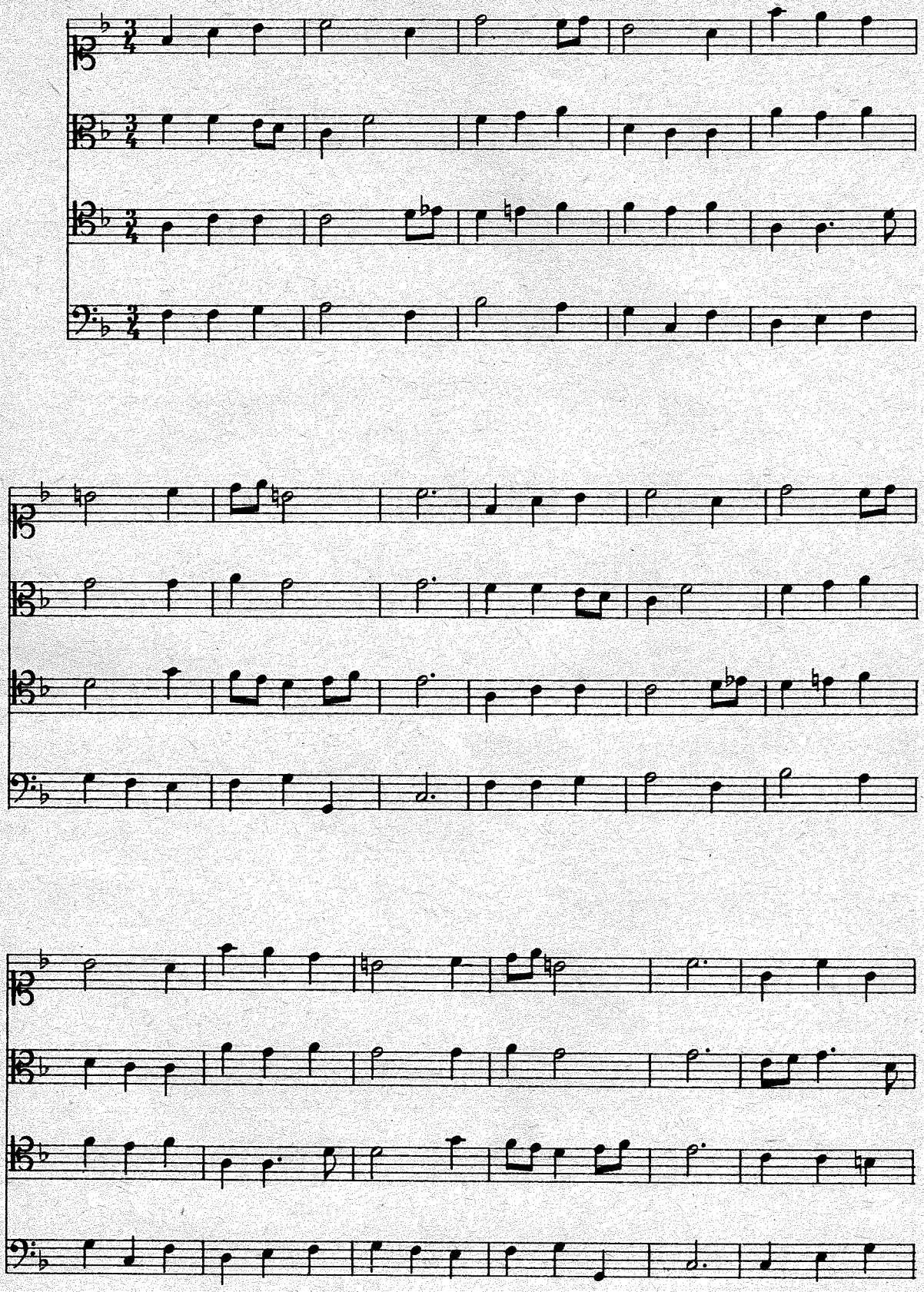

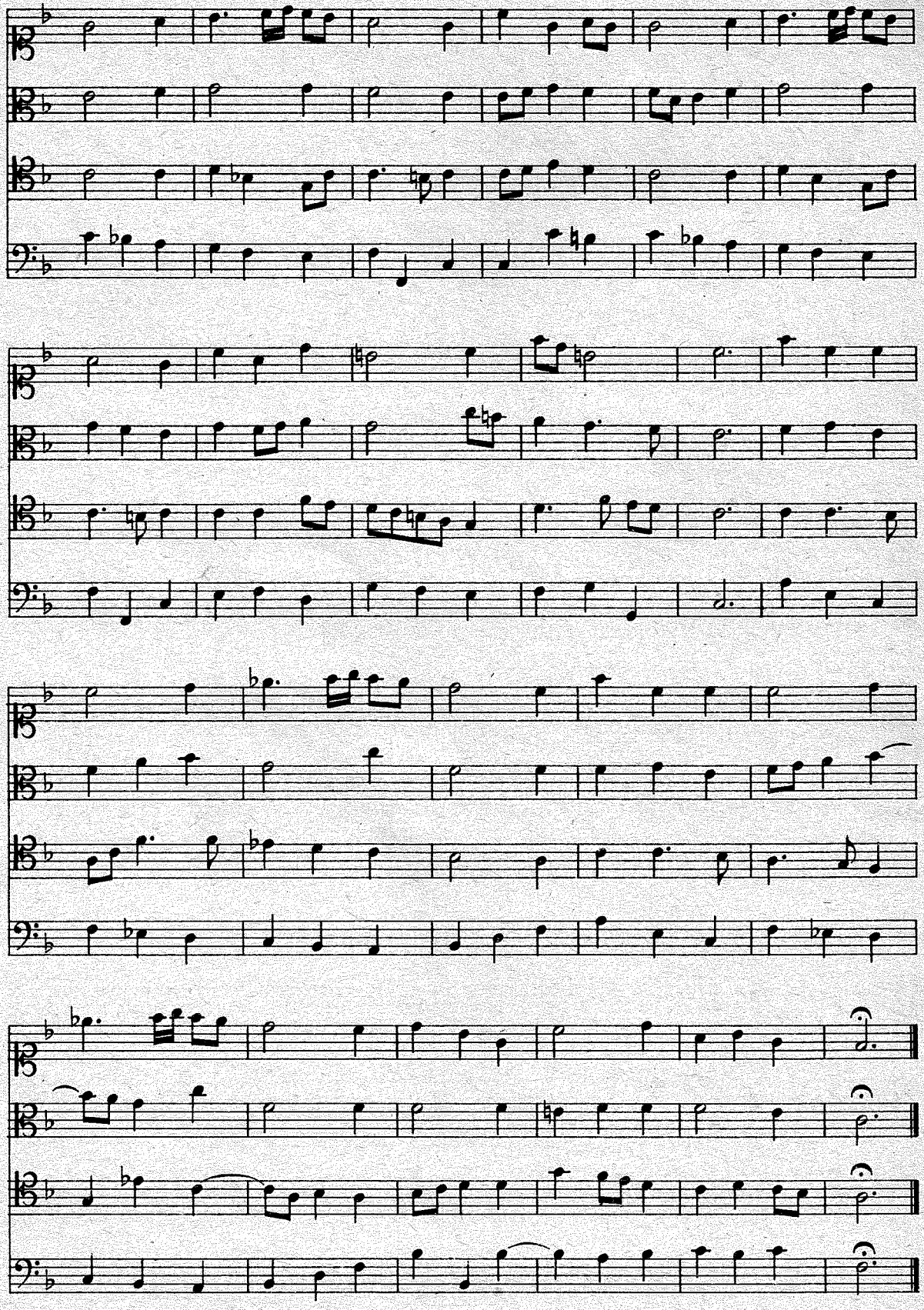

22

W.51

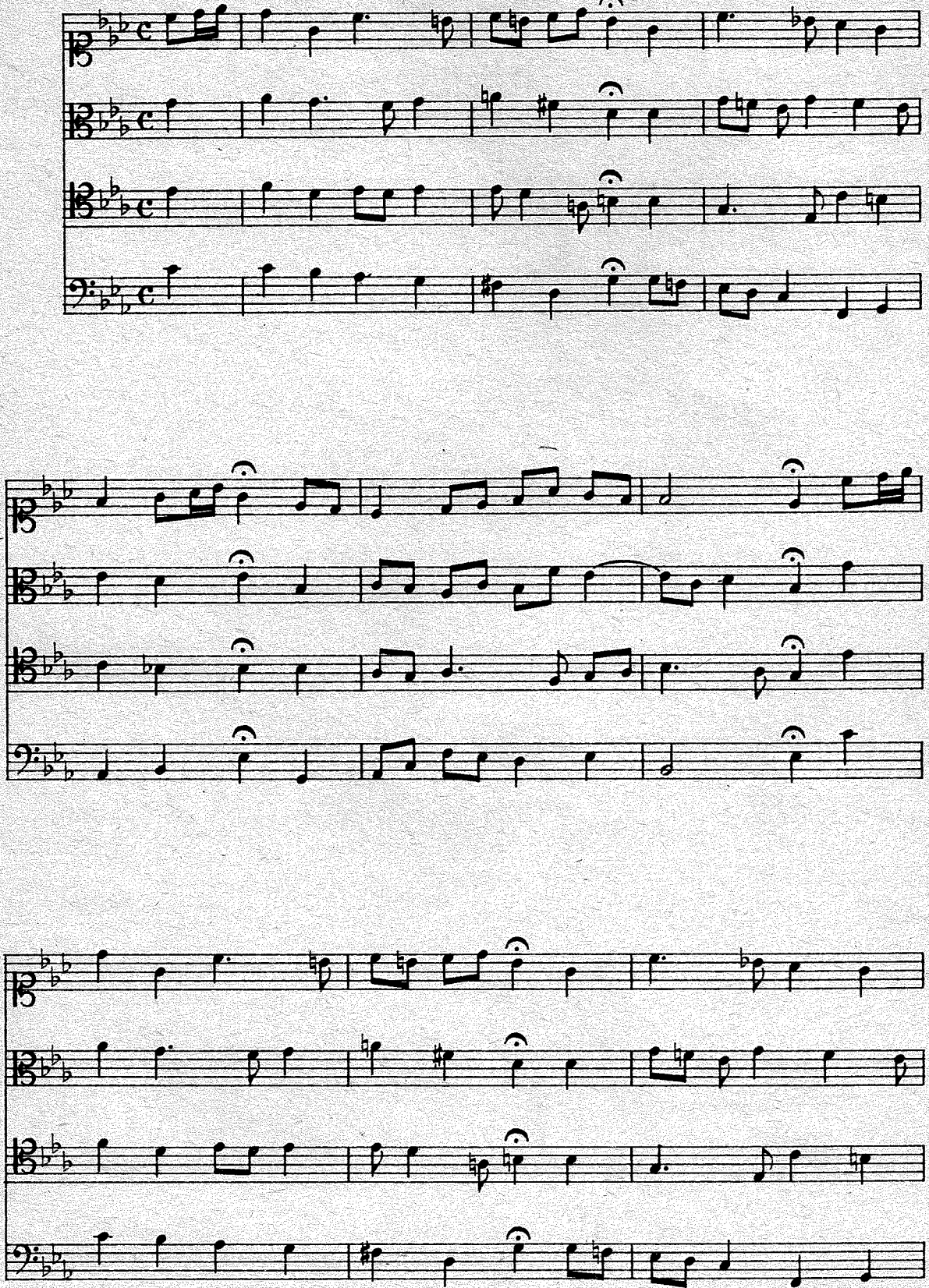

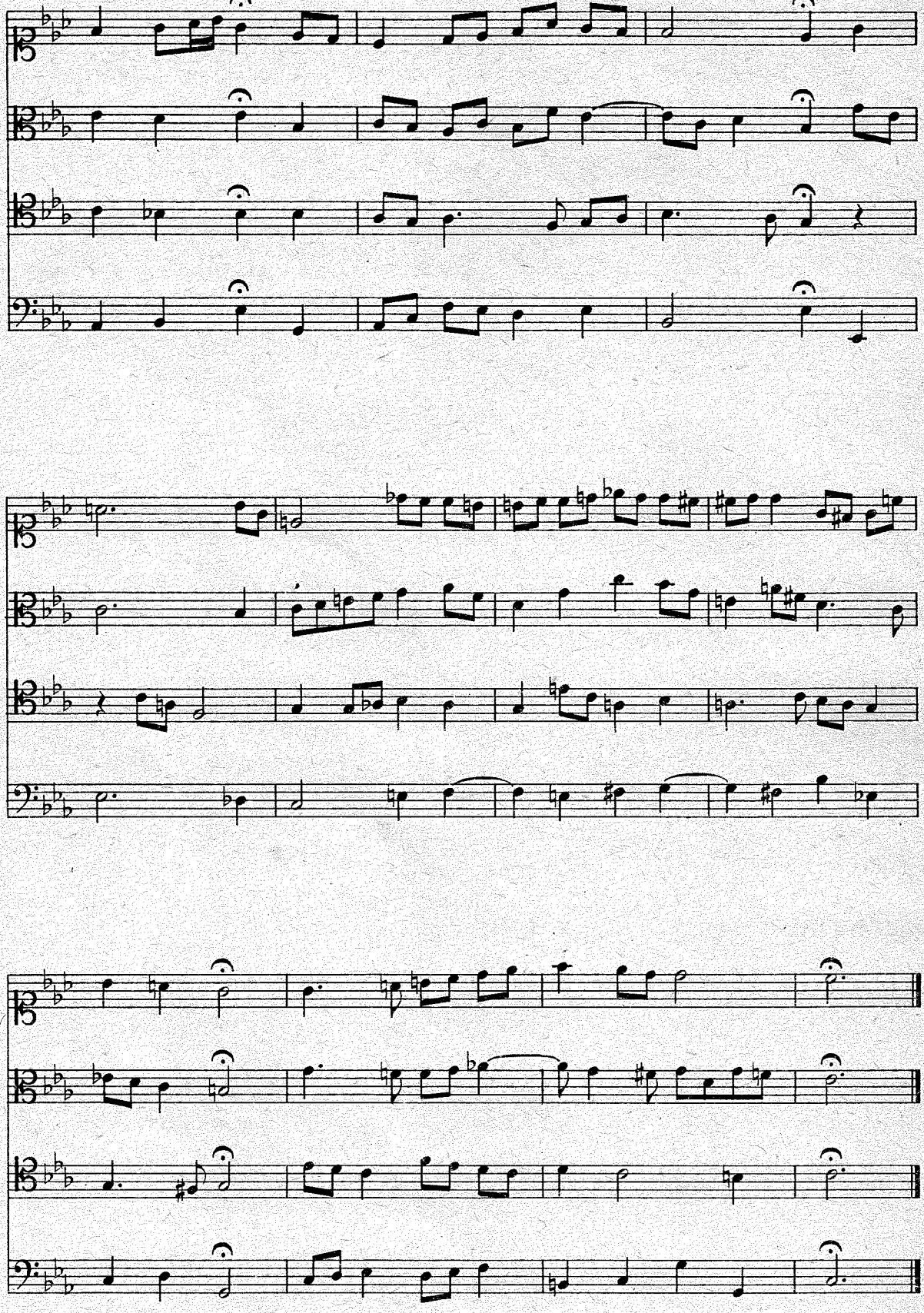

23

W.57

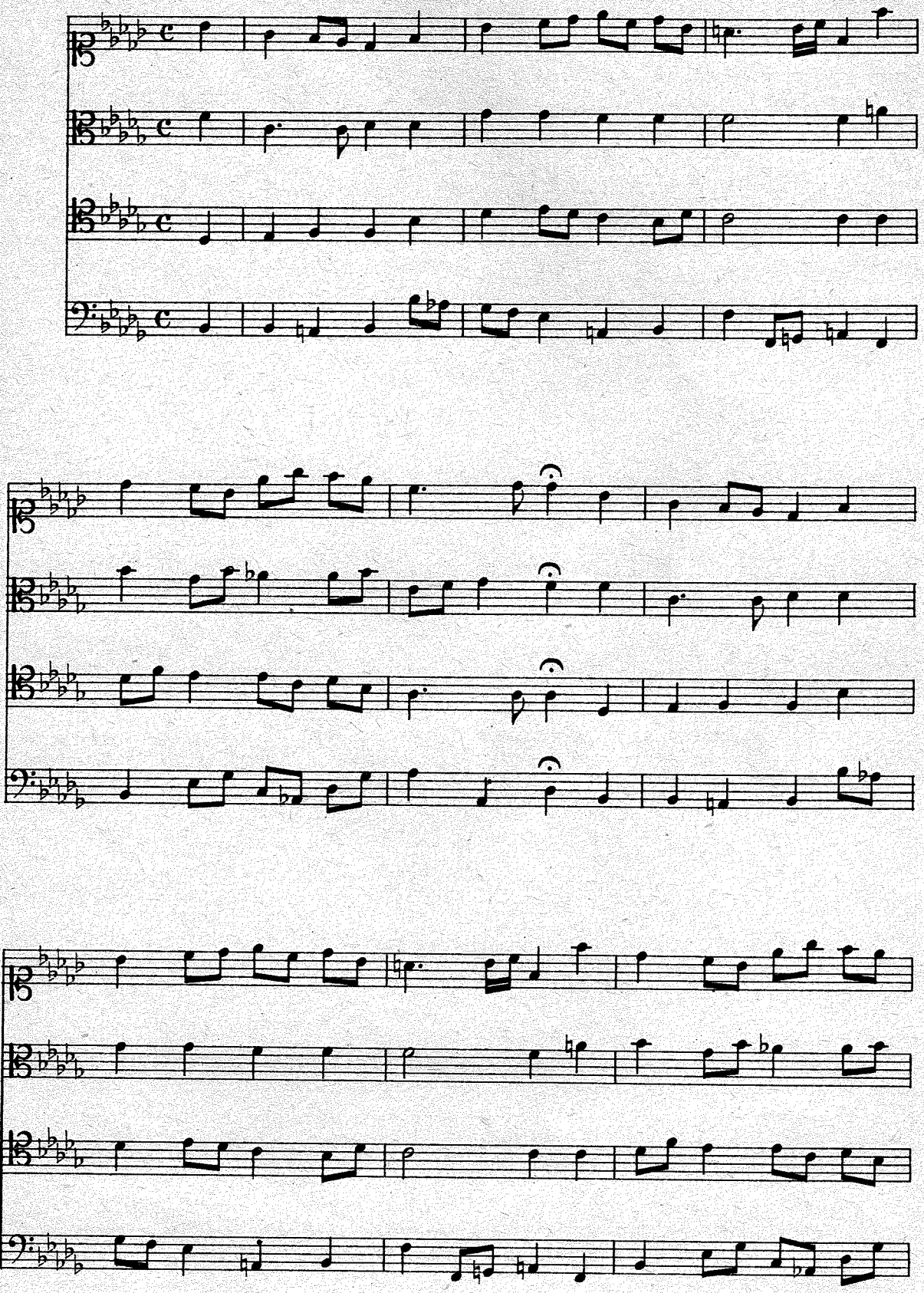

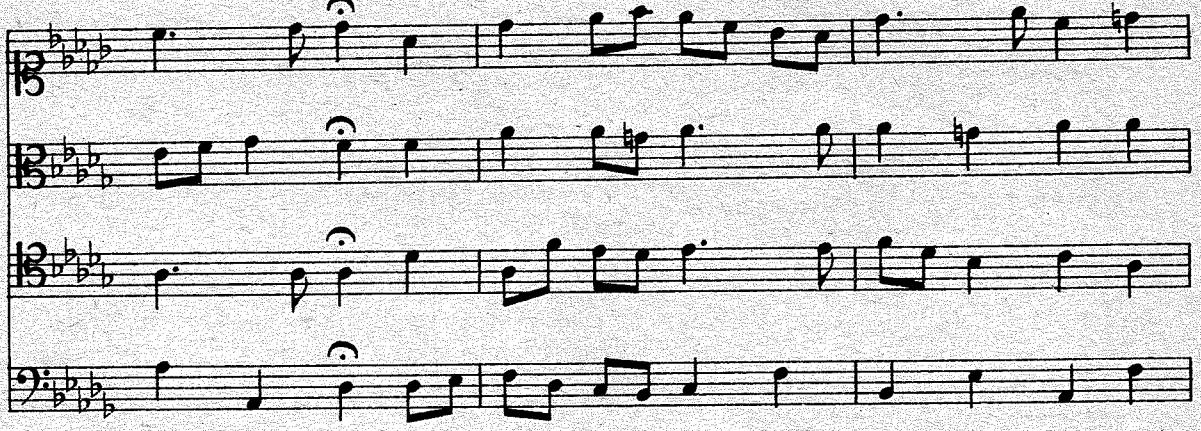

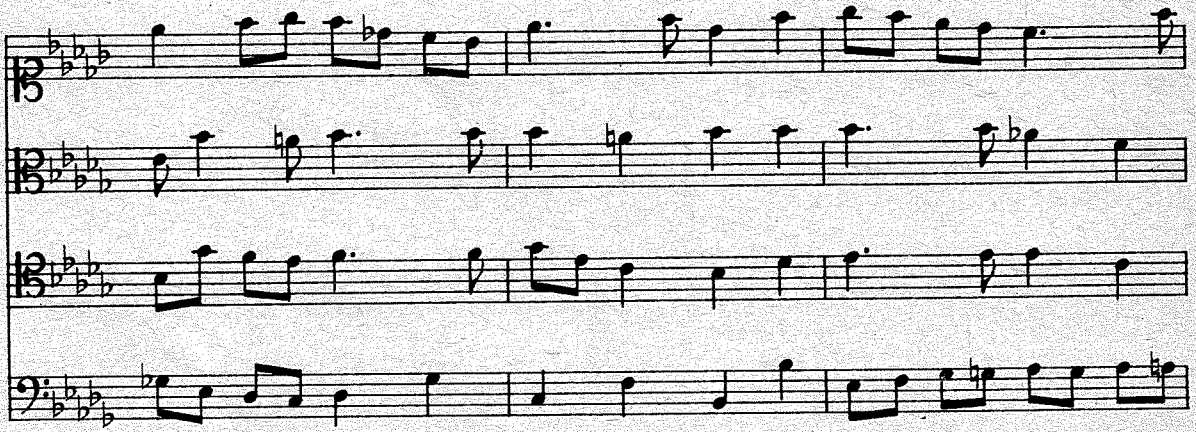

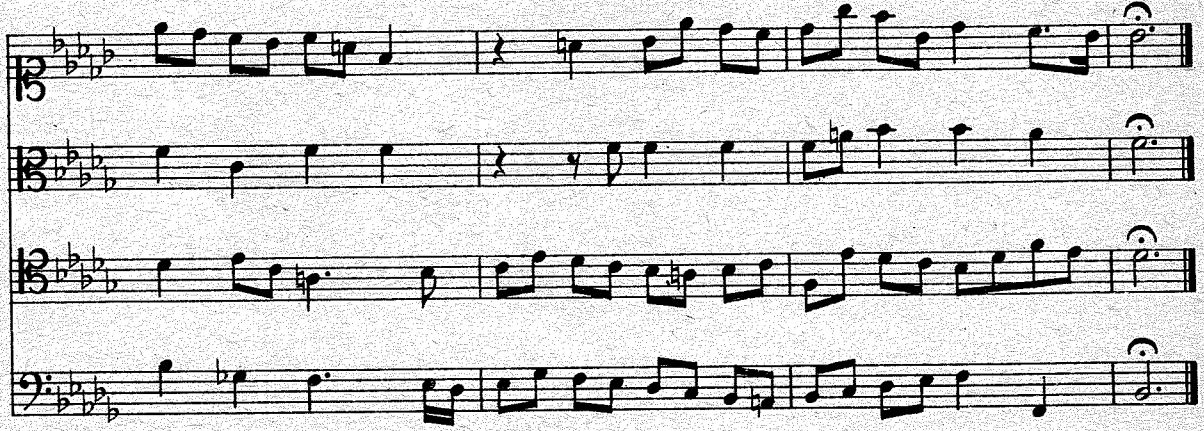

24

W. 14

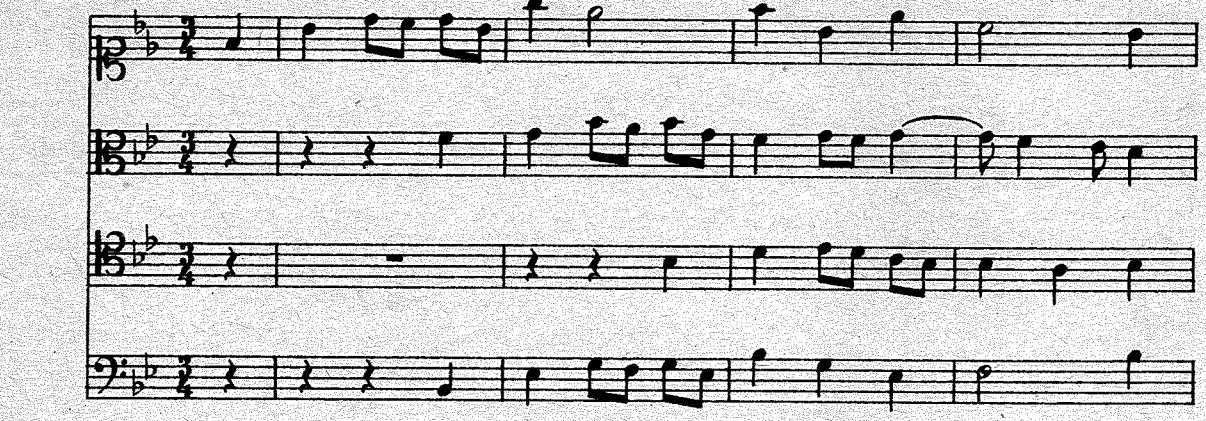

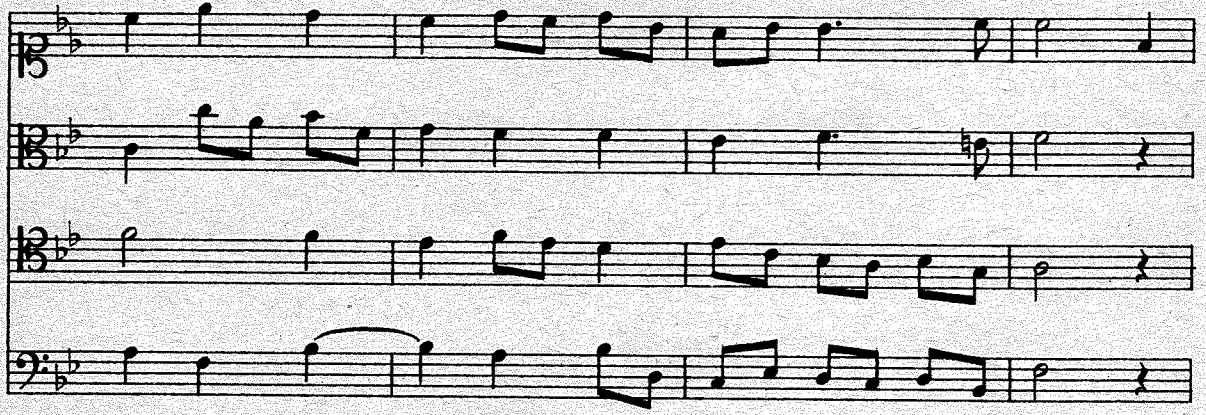

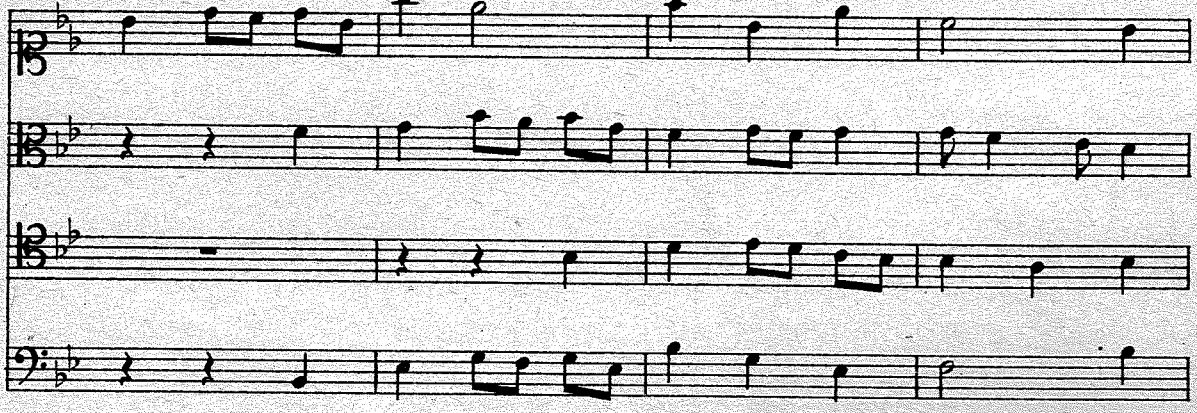

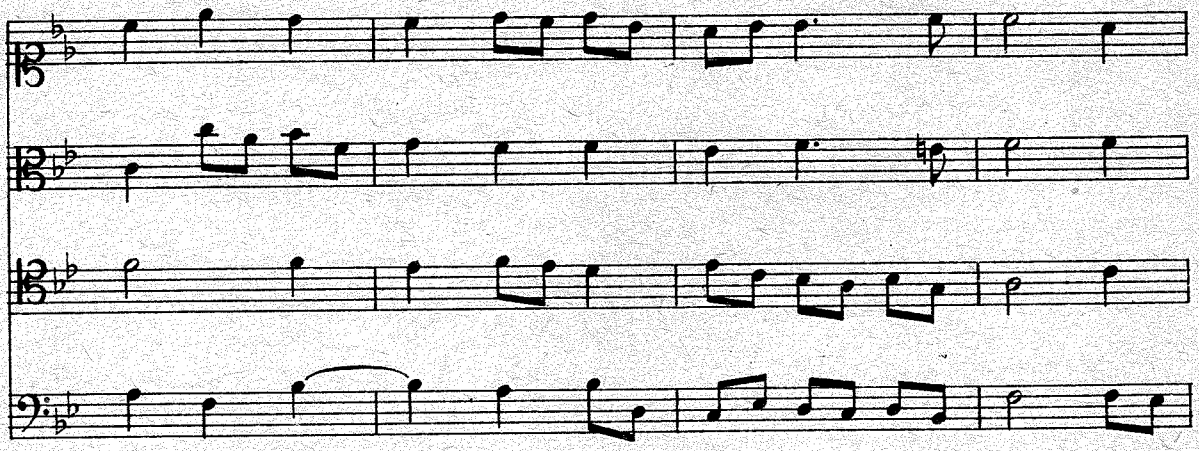

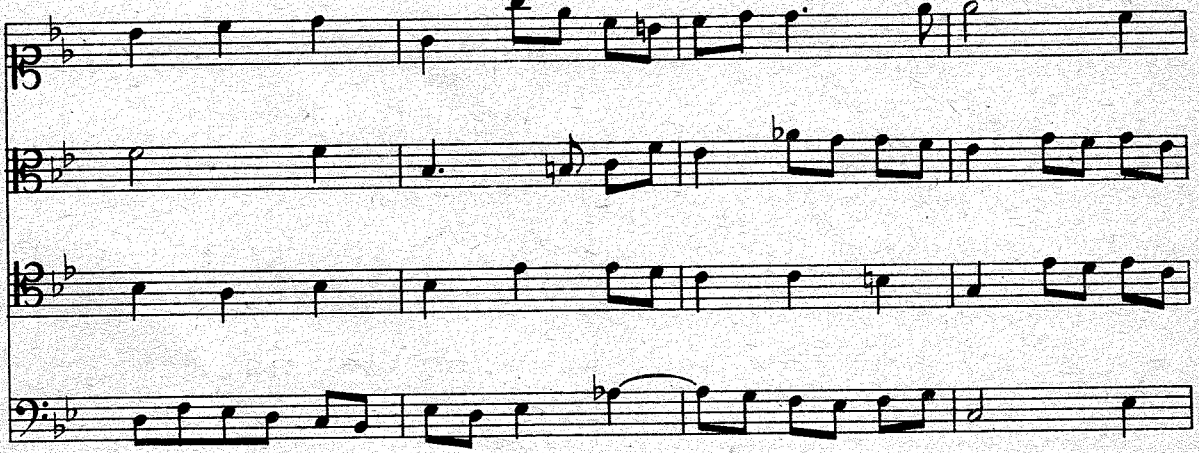

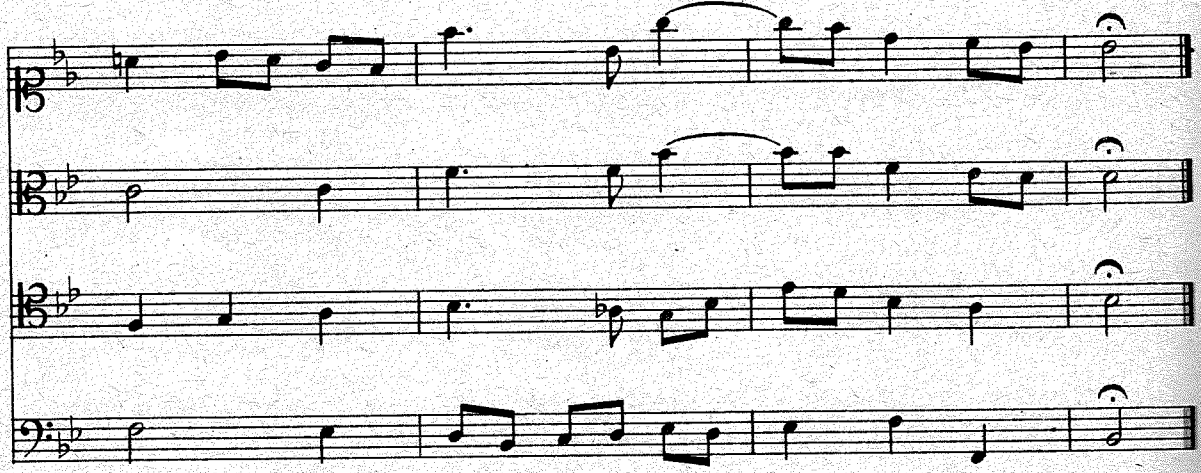

25

W.59

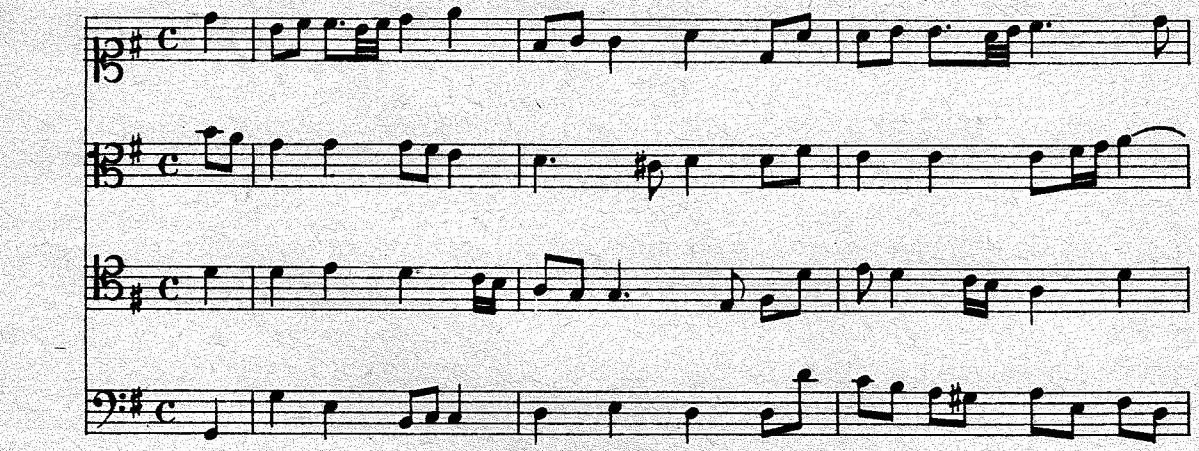

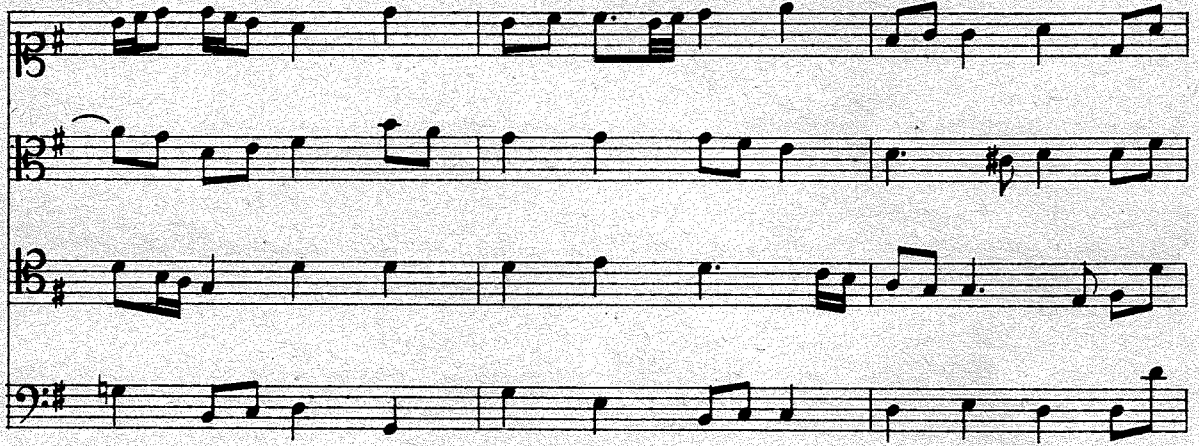

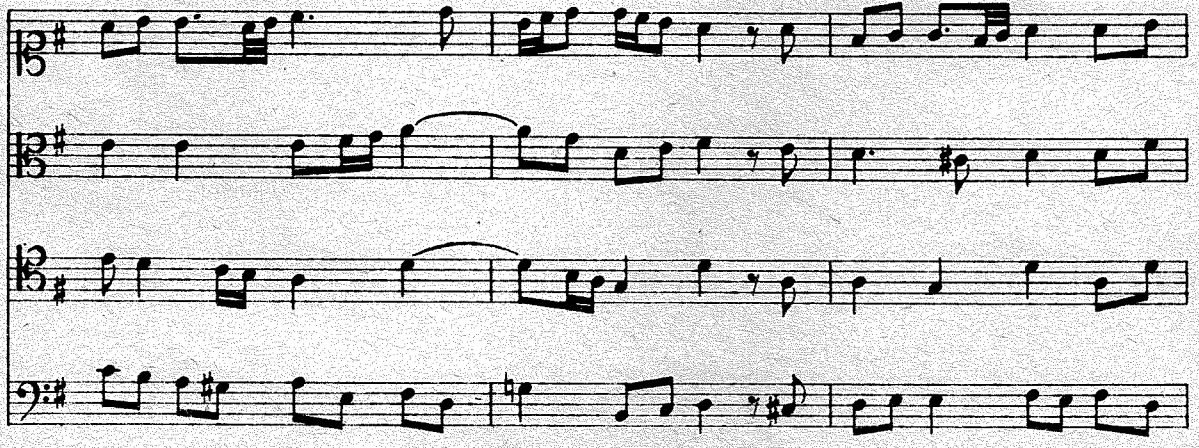

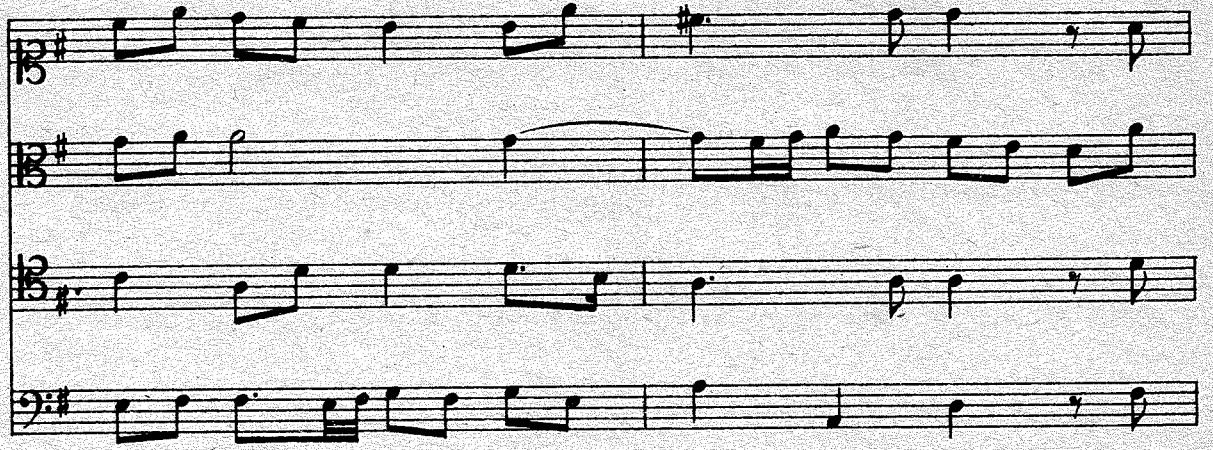

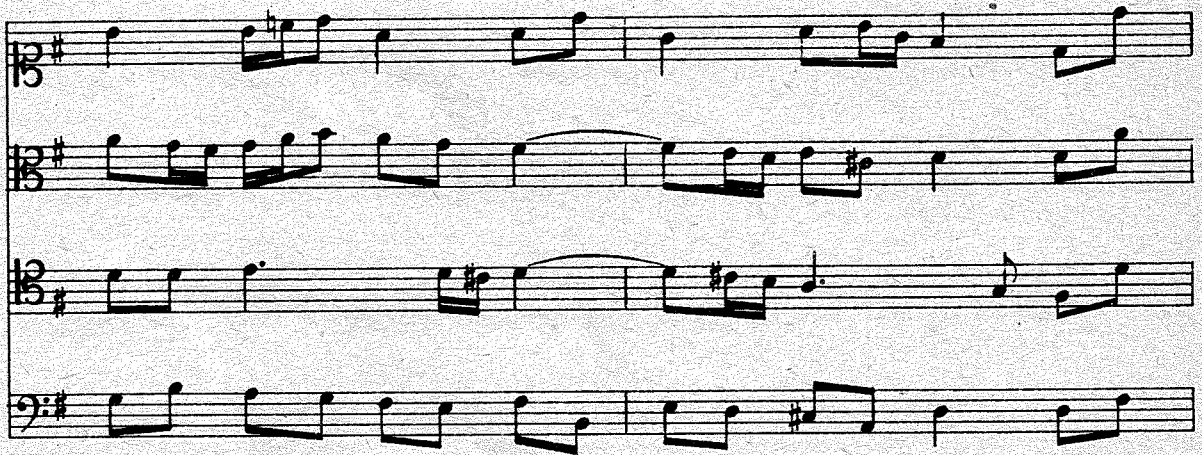

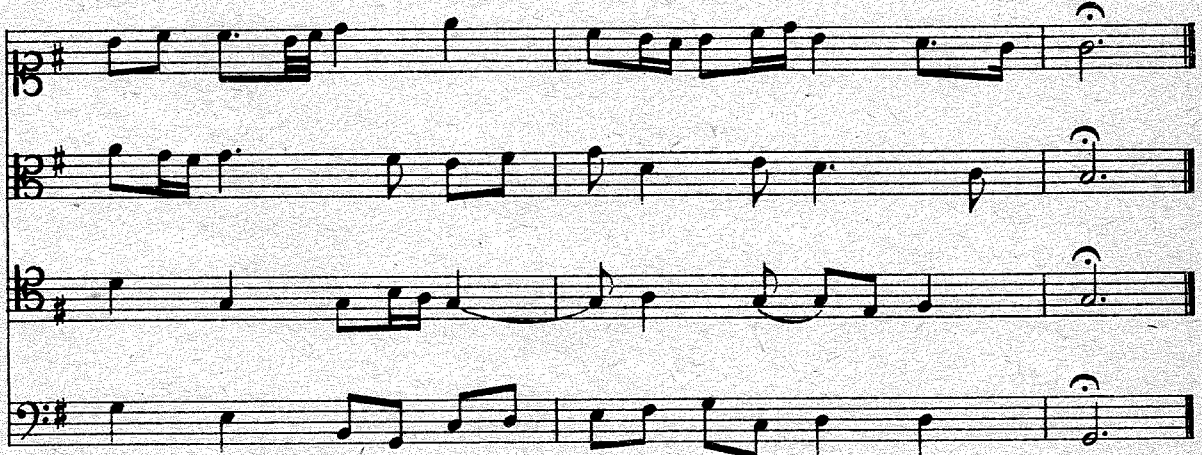

Carl Philipp Emanuel Bach (1714–1788), drugi syn (z pierwszego małżeństwa) J. S. Bacha, zwany Bachem „berlińskim" lub „hamburskim", wybitny kompozytor.

Basso continuo lub basso seguente, lub basso generale. Jest to włoska nazwa głosu basowego z wypisanymi pod nim liczbami, oznaczającymi pionowy układ dźwięków danego akordu. Takim głosem basowym z liczbami, począwszy od końca XVI w., posługiwali się organiści towarzysząc na organach do śpiewu lub gry na innych instrumentach. Tę samą praktykę zastosowano później również do cembalo jako instrumentu towarzyszącego.

Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach. Dla swej drugiej żony, Anny Magdaleny, śpiewaczki (o charakterze raczej kameralno-domowym), komponował J. S. Bach łatwe utwory i wpisywał je do pięknie oprawionego tomu. W ten sposób powstało coś w rodzaju rodzinnego pamiętnika muzycznego, znanego w historii muzyki pod tą właśnie nazwą.

Georg Christian Schemelli (ok. 1678–1762), kantor na zamku w Zeitz. W r. 1736 opublikował *Musicalisches Gesangbuch* (*Śpiewnik*), zawierający 954 melodie pieśni religijnych, „zarówno starych, jak i nowych".

Franz Wüllner (1832–1902), niemiecki kompozytor, kapelmistrz i pedagog. Prowadził m. in. klasę śpiewu chórowego w konserwatorium monachijskim. *Chorübungen der Münchener Musikschule* (*Ćwiczenia chóralne monachijskiej szkoły muzycznej*), wydane przez niego w starych kluczach, zawierają najcelniejsze utwory klasycznej literatury chóralnej a cappella i stanowią ważną pozycję w repertuarze chóralnym.

cena 20 zł

PWM
EDITION